

๐
332.604
ส ๙ 592

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3
ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

110 พ.ค. 2553

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๙ 364091

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาขายแผ่นนมวันชั้น 3
ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มีนาคม 2553

สุชาติ แก้วดวง. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นรายเดือนตั้งแต่เดือน มกราคม 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552 ซึ่งใช้ Log-linear Model เป็นแบบจำลอง โดยตัวแปรอิสระคือ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 ตัวแปรตามคือ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า สมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้คือ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 แปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

ผลการวิจัยพบว่า พบว่าตัวแปรอิสระราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 99% และตัวแปรอิสระอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 95 % โดยตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการนี้ ได้แก่ ราคายางแผ่นชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน สามารถอธิบายตัวแปรตามคือราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้ถึงร้อยละ 99.02 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 % ที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามหรือราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 93.65 % โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 32.55 % โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีกสองตัวได้แก่ ราคาน้ำมันและมูลค่าการส่งออก ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

**THE FACTORS THAT INFLUENCE THE PRICE OF
RUBBER SMOKED SHEET(NO.3) IN FUTURES MARKET**

**AN ABSTRACT
BY
SUCHADA KAEODUANG**

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University**

March 2010

Suchada Kaeoduang. (2010). *The Factors That Influence The Price Of Rubber Smoked Sheet No. 3 In Futures Market*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Asst.Prof. Rawipan Saleepon.

This thesis examines difference factors that affect the price of third-grade smoked rubber sheet on Thailand's futures market. The research uses secondary sources of the monthly serial type from Jan,2006 to August,2009 while using Log – Linear Model. The independent variables are the price of third-grade smoked rubber sheet in the F.O.B export market, the value of export rubber, oil price and the exchange rate of the baht against the United States dollar. The dependent variable is the price of third-grade smoked rubber sheet in Thailand's futures market.

The study has discovered factors that the price of third-grade smoked rubber sheet on Thailand's futures market. The free variables are, for example, the price of third-grade smoked rubber sheet in the FOB export market in Bangkok, the exchange rate of the baht against the United States dollar, the price of the oil and the value of export rubber. These free variables have made it possible to explain 99.02% of their relation to the price of third-grade smoked rubber sheet on the futures market. The factor that affects the price of third-grade smoked rubber sheet on the futures market at a confidence level of 99% is the price of third-grade smoked rubber sheet in the FOB export market in Bangkok in the same direction. The factor that affects the price of third-grade smoked rubber sheet on the futures market at a confidence level of 95% is the exchange rate of the baht against the United States dollar in the opposite direction but the price of oil and the value of export rubber does not have a significant statistical implication.

วันที่ 13 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาสีผล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนได้เป็นสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ทั้งนี้รวมถึง อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี และอาจารย์ประพาฬ เพ็องฟูสกุล ที่ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์โครงการเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ทั้งในทางทฤษฎี รวมถึงการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการศึกษาของผู้วิจัย

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ท่านเห็นความสำคัญของการศึกษาและพยายามส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีการศึกษาที่ดี ท่านให้การอบรมสั่งสอน เป็นที่ปรึกษาและคอยให้กำลังใจที่สำคัญที่สุดของผู้วิจัยเสมอ รวมทั้งทุกๆ คนในครอบครัว เพื่อนๆ คุณประโยชน์ใดที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ทุกท่านที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัย และส่งผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุชาดา แก้วดวง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีอุปสงค์.....	8
ทฤษฎีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า.....	14
ความรู้เกี่ยวกับยางพารา.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	50
สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	50
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้และครั้งต่อไปต่อไป.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	59
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	63

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงสถานะเงินประกันของผู้ส่งออกข้าวขาว5%.....	26
2 แสดงมาตรฐานยางแผ่นรมควัน.....	31
3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 แสดงข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	60

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงอุปสงค์ อุปทาน และราคารายแผนรรมควันของไทย.....	2
2 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนการนำเข้ายางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ.....	3
3 แสดงการเปรียบเทียบการผลิตยางนัต กับปริมาณการใช้ยางพาราของประเทศจีน.....	4
4 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
5 แสดงกฎอุปสงค์.....	9
6 แสดงอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น.....	12

บทที่ 1

บทนำ

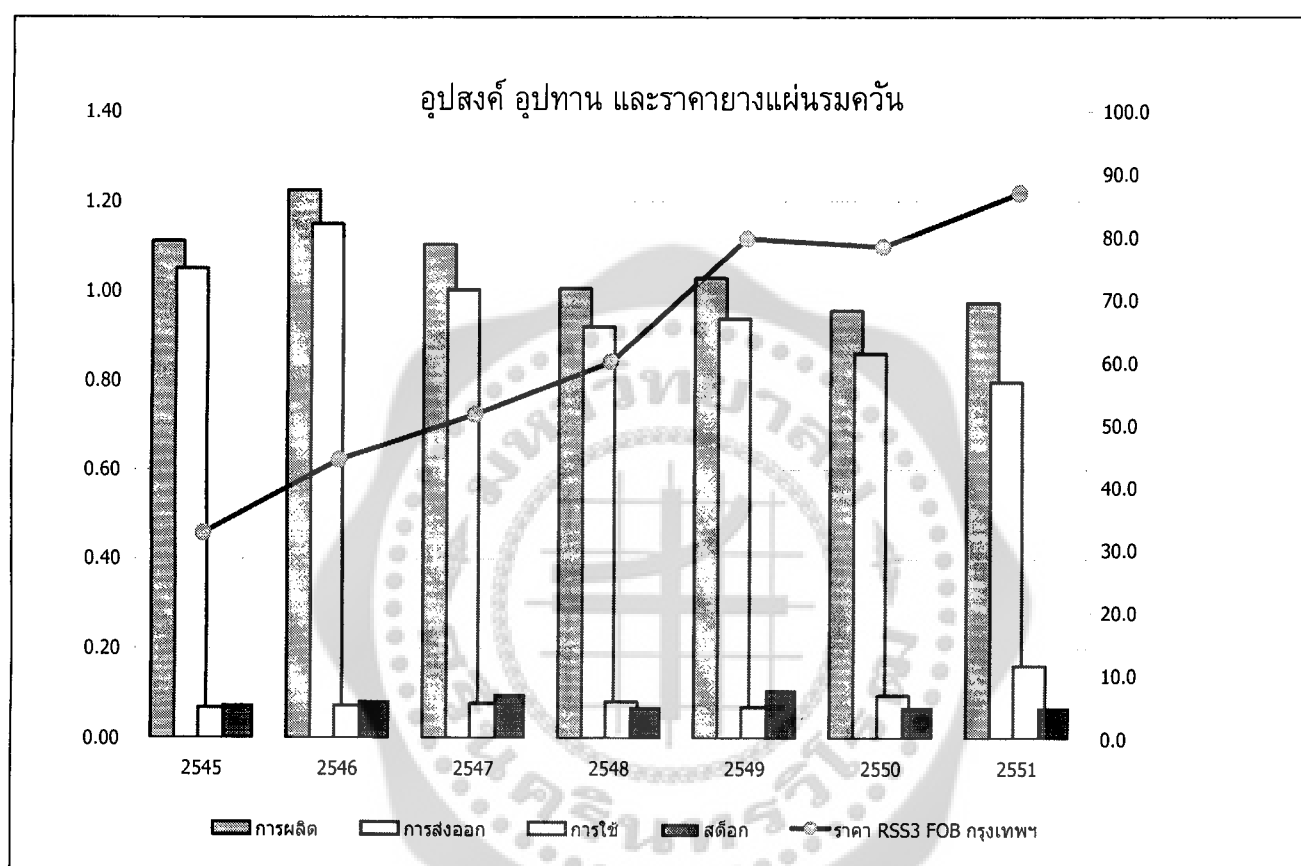
ภูมิหลัง

กว่าร้อยห้าสิบปีมาแล้วที่สหรัฐอเมริกาได้เกิดตลาดที่เรียกว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งตลาดชนิดนี้ได้รับความสนใจมากในแถบประเทศตะวันตก โดยเริ่มต้นจากปัญหาภาคเกษตร โดยเฉพาะในแง่ของปัญหาด้านราคาสินค้าเกษตรมักขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศค่อนข้างมาก ถ้าปีไหนดินฟ้าอากาศดีผลผลิตมากตามไปด้วย ราคาสินค้าเกษตรจะตกต่ำ ถ้าปีไหนสินค้าเกษตรมีน้อยราคาสินค้าจะสูง และเป็นปัญหาที่ยิ่งทวีคูณเมื่อเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ราคาสินค้าในอดีตเป็นตัวตัดสินใจเลือกผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน สินค้าเกษตรยังมีความผันผวนมากขึ้น และมีโอกาสผิดพลาดสูงเพราะปริมาณการเพาะปลูกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอาจไม่สอดคล้องกับในอนาคต อีกนัยหนึ่งก็คือ ราคาสินค้าในอนาคตขึ้นอยู่กับปริมาณอุปสงค์และอุปทานในอนาคต แต่ไม่ได้ถูกกำหนดจากราคาสินค้าในอดีต ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึงได้ตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้าขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากปัญหาดังกล่าวสามารถลดลงได้ด้วยการที่ผู้ที่เข้ามาซื้อขายในตลาดล่วงหน้าจะสามารถตั้งราคาเสนอซื้อเสนอขายเองได้ โดยพิจารณาจากราคาในตลาดปัจจุบันหรือในตลาดที่มีการซื้อขายจริงเกิดขึ้น ดังนั้นผู้ที่เข้ามาซื้อขายไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร ผู้ส่งออก รวมถึงนักเก็งกำไรทราบราคาที่เกิดขึ้นจริงในตลาด เมื่อเกษตรกรทราบราคาแล้วนั้นทำให้สามารถรับรู้ต้นทุนในการผลิตและทราบราคาขายในปัจจุบันจึงคิดที่จะขายให้ได้ในราคาปัจจุบัน จึงเกิดการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ทำให้ปัญหาเรื่องราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำลดลงและประกอบกับการที่เกษตรกรที่เข้ามาซื้อขายในตลาดล่วงหน้ามีประสบการณ์มากขึ้นทำให้ทราบว่าในช่วงฤดูใดที่ราคาสินค้ามีราคาสูงช่วงใดมีราคาต่ำ ทำให้ผลิตสินค้าออกมาในปริมาณที่เหมาะสมไม่มากเกินไปจนล้นตลาดและไม่น้อยเกินไปจนตลาดแกล่น ซึ่งในส่วนนี้ทำให้รัฐบาลไม่จำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรดังเช่นในอดีต ลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลได้อีกด้วย

ซึ่งในประเทศไทยได้เกิดปัญหาในความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรเช่นกัน และเล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งสินค้าเกษตรล่วงหน้า จึงได้ตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นในปี พ.ศ. 2542 โดยมีหลักการพิจารณาคัดเลือกสินค้าเข้ามาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

1. เป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม
2. เป็นสินค้าเกษตรที่มีราคาผันผวนสูง
3. เป็นสินค้าเกษตรที่มีขนาดของตลาดและมีปริมาณมาก
4. เป็นสินค้าเกษตรที่สามารถระบุคุณภาพ และมาตรฐานได้อย่างชัดเจน
5. เป็นสินค้าเกษตรที่มีการผลิตและการค้าอย่างกว้างขวาง

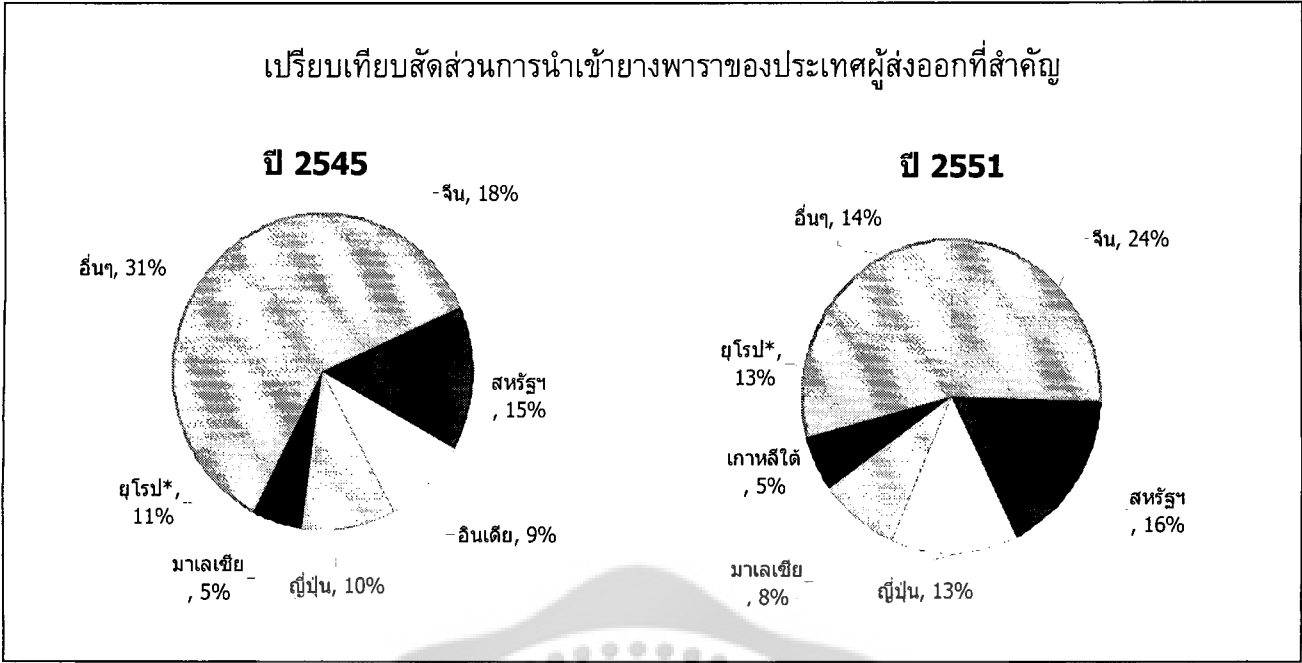
โดยในวันที่ 28 พ.ศ. 2547 ตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้เปิดให้มีการซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 ขึ้นเนื่องจากเหตุผลทั้ง 5 ประการ และ จากอุปสงค์และอุปทานของยางพาราในประเทศไทย พบว่าการผลิตที่เกิดขึ้นในประเทศไทยส่วนใหญ่เพื่อการค้าหรือส่งออกเพราะปริมาณการใช้ในประเทศน้อยมาก และราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) หลังเปิดตลาดซื้อขายล่วงหน้า(หลังจากปี 2547) มีแนวโน้มสูงขึ้นมากขึ้นกว่าเมื่อไม่มีการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า (ก่อนปี 2547)

ภาพประกอบ 1 อุปสงค์ อุปทาน และราคายางแผ่นรมควันของไทย

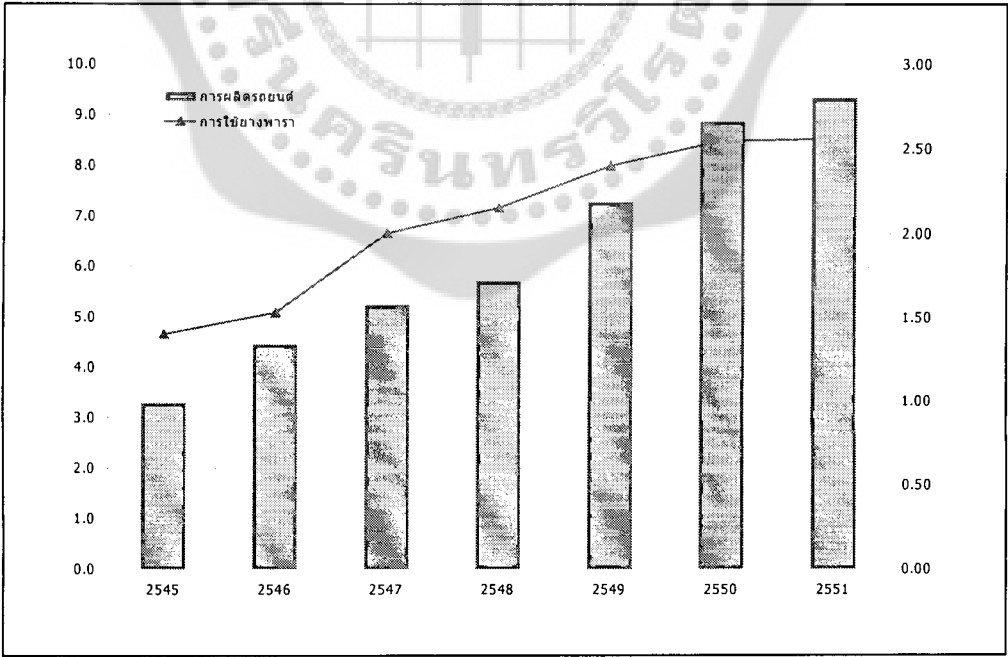
ที่มา: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552. อุปสงค์อุปทานและราคายางแผ่นรมควันของไทย. ออนไลน์.

โดยประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยได้แก่ ประเทศจีน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศจีนนั้นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตรถยนต์เพิ่มสูงขึ้นในประเทศจีนนั่นเองเพราะยางพาราเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตยางรถยนต์ เมื่อพิจารณาจากภาพประกอบ 1 พบว่าปริมาณการผลิตรถยนต์และปริมาณการใช้ยางพาราไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพประกอบ 2 เปรียบเทียบสัดส่วนการนำเข้ายางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

ที่มา: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552. เปรียบเทียบสัดส่วนการนำเข้ายางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ. ออนไลน์.

ภาพประกอบ 3 เปรียบเทียบการผลิตรถยนต์ กับปริมาณการใช้อย่างพาราของประเทศจีน

ที่มา: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552. เปรียบเทียบการผลิตรถยนต์กับปริมาณการใช้อย่างพาราของประเทศจีน. ออนไลน์.

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ว่าการซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีส่วนสำคัญต่อราคายางพาราในตลาดปัจจุบันเพราะมีส่วนช่วยในการเพิ่มขึ้นของราคายางพาราอย่างมาก ซึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกรทำให้ขายยางแผ่นในราคาที่สูงขึ้น ผลกำไรสูงขึ้น และนักลงทุนหรือนักเก็งกำไรสามารถเก็งกำไรได้จากราคาที่สูงขึ้นด้วย

ดังนั้นผู้ทำการศึกษาจึงได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า เนื่องจากต้องการทราบว่าปัจจัยใดที่มีผลมากน้อยอย่างไรและแปรผันไปในทิศทางใด ซึ่งการทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยไขความกระจ่างว่าทำไมราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลง และขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้ คือ ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ และมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยนบาท/ดอลลาร์สหรัฐ หรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้
เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกยางพาราและผู้ที่เข้ามาซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 เพื่อป้องกันความเสี่ยงเนื่องจากการขึ้นลงของราคายาง
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการเข้ามาเก็งกำไรยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ
3. เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ราคายาง
4. ผลของการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล และเป็นประโยชน์ทางการศึกษาให้แก่ผู้สนใจที่ต้องการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ได้แก่ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันได้ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และข้อมูลราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ตลาดกรุงเทพ จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ราคาน้ำมันจากบริษัทพีทีทีประเทศไทยจำกัด อัตราแลกเปลี่ยน

จากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) แบ่งเป็น

- 1.1. ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ (บาท)
- 1.2. มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน (บาท)
- 1.3.ราคาน้ำมัน (บาท)
- 1.4. อัตราแลกเปลี่ยน (บาท)

2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า (บาท)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีคุณลักษณะดังนี้ แผ่นยางต้องแห้ง สีอาจไม่ใส มีฟองอากาศเล็กๆ มีเศษผงสิ่งสกปรกหรือเศษเปลือกตันยางปะปนได้เล็กน้อย แต่ต้องไม่มีรอยพุพอง ไม่มีเม็ดทรายหรือสิ่งสกปรกขณะห่อก่อนยาง บนยาแผ่นที่ใช้ห่อ หรือภายในยางแผ่นอาจมีราสนิมหรือราแห้ง ราแดงขึ้นได้เล็กน้อยแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของตัวอย่างที่ตรวจ ไม่มีจุดรมควันที่ไม่แห้ง หรือจุดเหนียวบนยางแผ่นยางอาจมีสีคล้ำบ้างแต่สีต้องไม่ทึบจนดำ เป็นยางแผ่นรมควันที่มีการผลิตมากที่สุดในประเทศ (สำนักงานตลาดกลางยางพาราสุราษฎร์. 2552: ออนไลน์.)

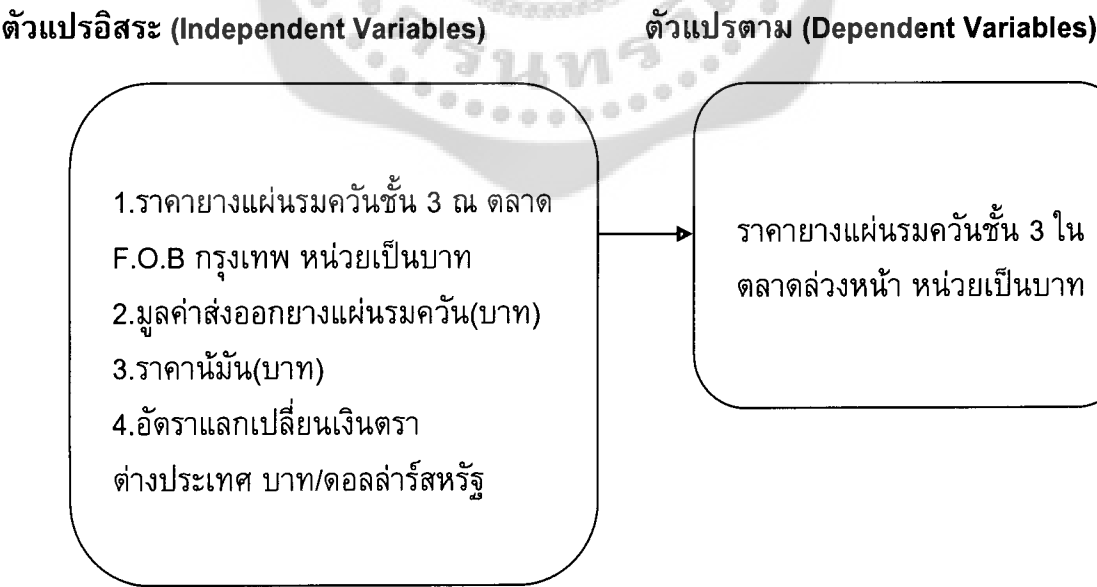
2. สัญญาล่วงหน้า หรือ Futures Contract เป็นอนุพันธ์ที่ค่อนข้างเรียบง่ายและมีการซื้อขายกันอย่างแพร่หลายผ่านตลาดล่วงหน้าทั่วโลก โดยสัญญาล่วงหน้าจะระบุเงื่อนไขในเรื่องของสินทรัพย์อ้างอิง (Underlying Asset) จำนวน ราคา และวันที่สัญญาหมดอายุ (Maturity Date) ทั้งนี้มูลค่าของสัญญาล่วงหน้าจะขึ้นอยู่กับราคาสินทรัพย์ตามที่ระบุในสัญญา อย่างเช่น ในตลาด AFET มีสัญญาล่วงหน้ายางแผ่นรมควันชั้น 3 ส่งมอบเดือนมกราคม 2552 และสัญญาล่วงหน้าข้าวขาว 5 เปอร์เซนต์ ส่งมอบเดือนกุมภาพันธ์ 2552 เป็นต้น การซื้อขายสัญญาล่วงหน้านั้น จะเหมือนกับ การซื้อขายสินค้าอื่นๆ ทั่วไป คือ การซื้อขายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เสนอราคาซื้อ (Long Side) และผู้เสนอราคาขาย (Short Side) สามารถตกลงซื้อขาย ณ ราคาที่ทั้งสองฝ่ายพอใจ และทราบได้ที่ผู้ซื้อผู้ขายยังมีความต้องการสัญญาล่วงหน้าดังกล่าวก็สามารถเกิดขึ้นได้ สำหรับผลตอบแทนที่เกิดจากการซื้อขายสัญญาล่วงหน้านั้น จะเกิดขึ้นเมื่อราคาของสัญญาล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไปจากราคาที่นักลงทุนเข้ามาเปิดสัญญา โดยนักลงทุนที่เข้ามาถือสถานะซื้อล่วงหน้า (Long Position) จะมีผลตอบแทนเมื่อราคาปรับตัวสูงขึ้น ในทางกลับกัน นักลงทุนที่เข้ามาถือสถานะขายล่วงหน้า (Short Position) จะมีผลตอบแทนเมื่อราคาปรับตัวลดลง ทั้งนี้ นักลงทุนสามารถปิดสถานะการถือครองของตนก่อนสัญญาครบกำหนด (Offset) ได้โดยการทำสัญญาในทิศทางตรงกันข้ามกับสัญญาที่ถือครอง

ไว้เดิม เช่น นักลงทุนที่เข้ามาถือสถานะซื้อล่วงหน้า เมื่อราคาปรับตัวสูงขึ้นจะทำให้ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น นักลงทุนสามารถปิดสถานะเพื่อรับผลตอบแทนเป็นเงินสดโดยทำการขายล่วงหน้าสถานะการถือครองสัญญาซื้อล่วงหน้าเดิมก็จะสิ้นสุดลง ในทางกลับกัน นักลงทุนที่เข้ามาถือสถานะขายล่วงหน้า เมื่อราคาปรับตัวลดลง จะทำให้ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น นักลงทุนที่ต้องการรับผลตอบแทนเป็นเงินสดก็สามารถทำการปิดสถานะโดยการซื้อล่วงหน้า สถานะการถือครองสัญญาขายล่วงหน้าเดิมก็จะสิ้นสุดลงนั่นเองนอกจากนี้ สำหรับผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ต้องการส่งมอบหรือรับมอบสินค้า ก็สามารถถือครองสัญญาซื้อหรือขายล่วงหน้าไปจนถึงวันที่สัญญาหมดอายุและทำการส่งมอบสินค้าหรือชำระเงินตามเงื่อนไขได้อีกด้วย (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: 1)

- 3. มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 หมายถึง ความสามารถในการส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงิน
- 4. ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ หมายถึง คือราคาสินค้าที่ส่งมอบ ณ ท่าเรือกรุงเทพ (Free on Board) เป็นราคาซื้อขายระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ที่ตกลงกันจะส่งมอบสินค้า ณ ท่าเรือกรุงเทพที่กำหนดไว้ ราคาซื้อขายระหว่างประเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

โดยอธิบายด้วยการคำนึงถึงทฤษฎีที่รองรับ ดังนี้

1.ราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาด F.O.B กรุงเทพฯ มีผลต่อราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการกำหนดราคาซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าพิจารณาจากราคาในตลาดปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดปัจจุบันสูงขึ้นราคารายแผ่นในตลาดล่วงหน้าสูงตามไปด้วย

2.มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันมีผลต่อราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้าคือเมื่อมูลค่าการส่งออกสูงขึ้น ทำให้ราคาในตลาดปัจจุบันสูงขึ้นส่งผลให้ราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสูงตามไปด้วย

3.ราคาน้ำมัน มีผลต่อราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า ในทิศทางเดียวกันคือเมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 สูงขึ้น

4.อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐ มีผลต่อราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้าในทิศทางเดียวกันคือเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐสูงขึ้นส่งผลให้ราคารายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสูงขึ้นตามไปด้วย

จากสมมุติฐานดังกล่าวจึงได้ศึกษาทฤษฎีอุปสงค์และทฤษฎีซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรายละเอียดจะกล่าวถึงในบทต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารต่างๆ และผลงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1. ทฤษฎีอุปสงค์
- 2. ทฤษฎีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- 3. ความรู้เกี่ยวกับยางพารา
- 4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภคพร้อมทั้งความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว กล่าวอย่างสั้น ๆ อุปสงค์หมายถึง ความต้องการบวกด้วยอำนาจซื้อ (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 57)

ในการศึกษาอุปสงค์ที่ผู้บริโภคมีต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งจะมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย เมื่อกล่าวถึงฟังก์ชันอุปสงค์ จึงหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อ กับปัจจัยต่าง ๆ ทุกตัวที่มีส่วนในการกำหนดปริมาณเสนอซื้อของผู้บริโภค ปัจจัยที่กำหนดปริมาณเสนอซื้อดังกล่าว ถ้ามองในแง่ของผู้ผลิตผู้นำสินค้าออกจำหน่ายจะมีปัจจัยบางตัวอยู่ในความสามารถที่ควบคุมได้ อาทิ ราคาสินค้า การส่งเสริมการขาย การปรับปรุงคุณภาพสินค้า แต่มีปัจจัยบางตัวไม่ใช่สิ่งที่ผู้ผลิตจะควบคุมได้ อาทิ รายได้ของผู้บริโภค รสนิยมของผู้บริโภค ราคาสินค้าอื่น ตลอดจนการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เป็นต้น ซึ่งเมื่อนำเอาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ เข้ามาพิจารณาพร้อม ๆ กัน สามารถแสดงฟังก์ชันอุปสงค์ได้ดังสมการ(นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 57)

$$Q_A = f(x_1, x_2, \dots, x_n, y_1, y_2, y_3, \dots, y_n)$$

โดยที่ Q_A	คือ	ปริมาณเสนอซื้อสินค้า A
$x_1, x_2, \dots, x_n$	คือ	กลุ่มปัจจัยที่ผู้ผลิตสามารถควบคุมได้
$y_1, y_2, y_3, \dots, y_n$	คือ	ปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเสนอซื้อสินค้าของผู้บริโภคแต่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิต

การนำปัจจัยทุกตัวที่เกี่ยวข้องเข้ามาพิจารณาพร้อมกันนั้น การศึกษาจะต้องคลุมทุกส่วนซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างยากโดยไม่จำเป็น โดยทั่ว ๆ ไป การศึกษาเรื่องอุปสงค์เพื่อวางกรอบแนวคิดนั้นเลือกเอาปัจจัยแต่เพียงบางตัวที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อของผู้บริโภคขึ้นมาพิจารณา อันเป็นลักษณะของการวิเคราะห์เฉพาะส่วน ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ราคาสินค้าที่ผู้บริโภคมักกำลังทำการซื้อ

อยู่ รายได้ของผู้บริโภค และราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง แม้กระทั่งกับปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ในการพิจารณาก็จะแยกพิจารณาทีละปัจจัย โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ในกรณีที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อกับราคาสินค้าชนิดนั้น เรียกว่าอุปสงค์ต่อราคา แต่ถ้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อกับรายได้ เรียกว่า อุปสงค์ต่อรายได้ และถ้าเป็นความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อกับราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง เรียกว่า อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น หรือ อุปสงค์ไขว้ (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 58)

อุปสงค์ต่อราคา หมายถึงปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะหนึ่ง ๆ ณ ระดับราคาต่าง ๆ กัน ของราคาสินค้าชนิดนั้น โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ สิ่งอื่น ๆ ที่กำหนดให้ คงที่ในที่นี้จะได้แก่ ปัจจัยทุกชนิดที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อที่นอกเหนือจากราคาสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ ความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถแสดงออกมาในทอแมคณิศาสตร์ในรูปฟังก์ชัน ได้ว่า (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 58)

$$q_d = f(p)$$

ซึ่งถ้ากำหนดให้ฟังก์ชันดังกล่าวเป็นฟังก์ชันเส้นตรง เราจะเขียนสมการความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองได้ว่า

$$q_d = a - a_1 p$$

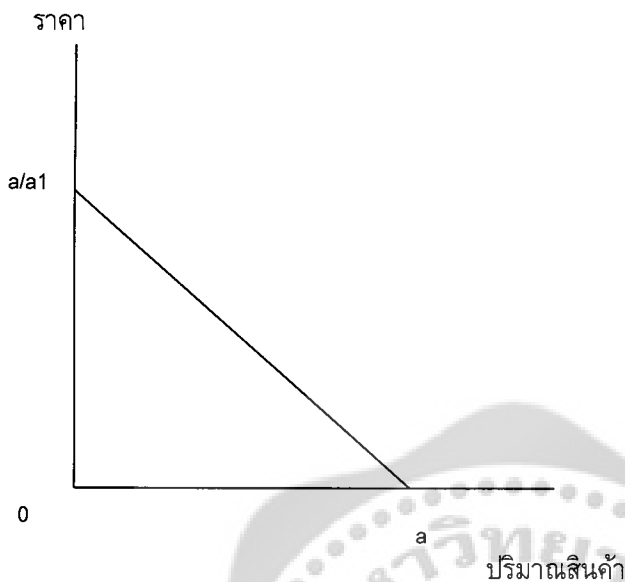
โดยที่ q_d คือปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อและ p คือราคาสินค้า a คือค่าคงที่ ทั้ง q_d และ p ต่างเป็นตัวแปรอยู่ในสมการข้างต้น โดย p เป็นตัวแปรนำ และ q_d เป็นตัวแปรตาม ซึ่งโดยหลักปฏิบัติทางคณิตศาสตร์เมื่อนำสมการดังกล่าวมาลงจุด เราจะกำหนดให้แกนนอนแสดงค่าตัวแปรนำ และแกนตั้งแสดงค่าตัวแปรตาม นั้นหมายถึงว่า ค่า p จะแสดงอยู่บนแกนนอน และค่า q จะแสดงอยู่บนแกนตั้ง อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ด้วยกราฟในตำราทางเศรษฐศาสตร์ทั่วไปได้ยึดแนวปฏิบัติตาม มาร์แชล ที่แสดงได้ค่า q ไว้บนแกนนอน และ p ไว้บนแกนตั้ง ดังนั้นเพื่อให้สื่อความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เราเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้ (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 58)

$$P = a/a_1 - (1/a_1)q$$

จากสมการนี้สามารถลงจุดค่าตัวแปรตามแนวปฏิบัติทางคณิตศาสตร์ โดยให้ p อยู่บนแกนตั้ง และ q อยู่บนแกนนอน

เส้นอุปสงค์ที่ได้จากสมการข้างต้นนำมาลงจุดจะเป็นดังรูปที่ 1 เส้นอุปสงค์ดังกล่าวจะลาดจากซ้ายมาทางขวา มีค่าความชันเป็นลบ ซึ่งหมายถึงว่าปริมาณเสนอซื้อ และ ราคาสินค้า

มีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อราคาสินค้าสูงปริมาณเสนอซื้อต่ำ และเมื่อราคาต่ำปริมาณเสนอซื้อสูง ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เป็นที่รู้จักกันในนาม กฎของอุปสงค์ (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 58)

ภาพประกอบ 5 กฎของอุปสงค์

ที่มา: นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2550). เศรษฐศาสตร์จุลภาค. หน้า 58.

ค่า a/a_1 คือ จุดตัดแกนตั้ง และค่า $1/a_1$ คือความชันของเส้น ส่วนเครื่องหมายลบจะบอกให้รู้ลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทางตรงกันข้ามดังกล่าว ซึ่งอาจมีคำถามเกิดขึ้นได้ว่า จำเป็นหรือไม่ที่เส้นอุปสงค์จะต้องเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาทางขวา มีค่าความชันเป็นลบ และคำตอบก็คือ ไม่จำเป็นเสมอไป เส้นอุปสงค์อาจมีลักษณะลาดขึ้นไปทางขวา มีค่าความชันเป็นบวกได้เช่นกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับกรณีของ Giffen goods ซึ่งผู้บริโภคทำการซื้ออยู่เมื่อตนมีรายได้ต่ำ การลดลงของราคาสินค้ามีผลทำให้รายได้ที่แท้จริงของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างมาก อันเป็นผลให้ผู้บริโภคอาจสามารถซื้อสินค้าชนิดอื่นที่ตนมีความชอบมากกว่ามาแทนสินค้าที่จัดว่าด้อยในสายตาของผู้บริโภคนั้น ๆ อาจเป็นผลให้ปริมาณเสนอซื้อสินค้าดังกล่าวลดต่ำลงได้ทั้ง ๆ ที่ราคาสินค้าลดลง หรือในกรณีที่ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะตีค่าคุณภาพของสินค้าโดยดูจากราคาของสินค้าและมีความคิดว่า สินค้าจะมีคุณภาพดีได้ก็ต่อเมื่อเป็นสินค้าที่ราคาสูง ๆ เท่านั้น ในกรณีดังกล่าวนี้ ถ้าราคาสินค้าที่ผู้บริโภคทำการซื้ออยู่ลดลง ผู้บริโภคจะเลิกซื้อสินค้าชนิดนั้นแล้วหันไปซื้อสินค้าชนิดอื่นที่มีราคาโดยเปรียบเทียบสูงกว่าแทน สมการอุปสงค์เขียนได้ว่า (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 59)

$q_d = a + a_1p$

ดังนั้น สมการอุปสงค์ต่อราคาที่จะคลุมทุกกรณี ก็คือ $q_d = a + a_1 p$ โดยที่ a_1 อาจมีเครื่องหมายเป็นบวกหรือลบก็ได้ อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปเมื่อพูดถึงอุปสงค์ต่อราคา เรามักจะหมายถึงอุปสงค์ต่อราคาสินค้าโดยปกติ ซึ่ง a_1 จะมีค่าเป็นลบ เรามักจะนึกถึงสมการอุปสงค์ในรูป $q_d = a - a_1 p$ มากกว่า

อุปสงค์ต่อรายได้ หมายถึง ปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของรายได้ของผู้ซื้อ โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ความสัมพันธ์ในทอมนคณิตศาสตร์ของอุปสงค์ต่อรายได้เขียนได้ว่า (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 59)

$$q_d = f(y)$$

โดยที่ q_d คือปริมาณเสนอซื้อ y คือรายได้ และ y เป็นตัวแปรนำ ส่วน q_d เป็นตัวแปรตาม เส้นอุปสงค์ต่อรายได้ อาจเป็นเส้นที่ลาดชันจากซ้ายไปทางขวา หรือลาดจากซ้ายลงมาจากขวาก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าที่ผู้บริโภคทำการซื้ออยู่ ถ้าสินค้าเป็นสินค้าปกติ ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อและรายได้จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้สูงปริมาณเสนอซื้อสูง และเมื่อรายได้ต่ำปริมาณเสนอซื้อต่ำ เส้นอุปสงค์ต่อรายได้เป็นเส้นที่ลาดชันไปทางขวา มีค่าความชันเป็นบวก สมการดังกล่าวเขียนได้ว่า(นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 59)

$$\begin{aligned} q_d &= a + a_1 y \\ \text{หรือ} \quad y &= -a/a_1 + 1/a_1 q_d \end{aligned}$$

ค่า $-a/a_1$ คือจุดตัดบนแกนตั้ง และ $1/a_1$ คือค่าความชันของเส้นซึ่งในที่นี้จะมีค่าเป็นบวก สำหรับกรณีสินค้าด้อย ซึ่งผู้บริโภคทำการบริโภคเฉพาะเมื่อตนมีรายได้ต่ำและเมื่อใดที่ตนมีรายได้สูงขึ้นก็หันไปบริโภคสินค้าอื่นที่มีคุณภาพดีกว่าแทน เส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาทางขวา มีค่าความชันเป็นลบ สมการดังกล่าวเขียนได้ว่า

$$\begin{aligned} q_d &= a - a_1 y \\ \text{หรือ} \quad y &= a/a_1 - 1/a_1 q_d \end{aligned}$$

ซึ่งค่า a/a_1 คือจุดตัดแกนตั้ง และ $1/a_1$ คือค่าความชันของเส้น เครื่องหมายแสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองว่าเป็นไปในทางตรงกันข้าม

เส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะลาดชันเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองว่ามีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด สินค้าบางชนิดมีความสัมพันธ์กับรายได้น้อย บางชนิดสัมพันธ์กับ

รายได้มากทำให้เส้นอุปสงค์ต่อรายได้มีความชันที่แตกต่างกันไป และความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่จำเป็นว่าต้องเป็นเส้นตรงเฉพาะกรณีที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อเป็นอัตราเดียวกันตลอดเท่านั้นที่สมการอุปสงค์ต่อรายได้เป็นสมการเส้นตรง (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 60)

การรู้ลักษณะเส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะช่วยให้รู้แบบแผนการบริโภคสินค้าแต่ละชนิดของผู้บริโภคแต่ละคนได้ สำหรับสินค้าขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต เป็นต้นว่าอาหาร เส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะค่อนข้างลาดในตอนแรกและชันขึ้นในตอนหลัง กล่าวคือ เมื่อรายได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นในระดับที่ต่ำมากปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นมากในตอนแรก แต่เมื่อรายได้ของผู้บริโภคยังคงเพิ่มขึ้นอีกต่อไป ส่วนเพิ่มของการบริโภคจะค่อยๆ ลดลง ส่วนสินอื่นที่จัดอยู่ในประเภทสินค้าไม่จำเป็น เส้นอุปสงค์ต่อรายได้มักจะค่อนข้างลาด อัตราการเพิ่มขึ้นของการบริโภคมักจะสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ เส้นอุปสงค์อุปสงค์ต่อรายได้นี้บางครั้งเรียกว่า Engel's curve (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 60)

เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น หรือที่เรียกกันว่า อุปสงค์ไขว้ หมายถึง ปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะหนึ่งขณะใด ณ ระดับต่าง ๆ กันของราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดสิ่งอื่น ๆ คงที่ การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณเสนอซื้อในกรณีจะคาบเกี่ยวในระหว่างสินค้า 2 ชนิดด้วยกัน เช่น การศึกษาปริมาณน้ำมันเบนซินที่มีผู้ต้องการซื้อเมื่อราคารถยนต์เปลี่ยนแปลงไป หรือการศึกษาปริมาณผงซักฟอกแป็บที่มีผู้ต้องการซื้อเมื่อราคามงชักฟอกบรีสเปลี่ยนแปลงไป ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงในเทอมของคณิตศาสตร์ได้ว่า (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 61)

$$Q_a = f(p_b)$$

โดยที่ q_a คือปริมาณเสนอซื้อสินค้า a และ p_b คือราคาสินค้า b

ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นจะเป็นเช่นไรนั้น ย่อมขึ้นกับลักษณะความสัมพันธ์ของสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ว่าเป็นเช่นไร ย่อมขึ้นกับลักษณะความสัมพันธ์ของสินค้าที่เรากำลังพิจารณาอยู่ว่าเป็นเช่นไร ซึ่งอาจแยกออกเป็นดังนี้

ก. สินค้าที่ใช้ประกอบกัน (complementary goods) ตัวอย่างเช่น ปากกาและหมึก กล้องถ่ายรูปและฟิล์ม ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งจะเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ ถ้าสมมติว่าสินค้าสองชนิดที่ใช้ประกอบกันซึ่งเรากำลังพิจารณาอยู่คือ สินค้า a และ b เมื่อราคาสินค้า b ลดต่ำลงปริมาณเสนอซื้อสินค้า b เพิ่มขึ้น แต่เมื่อ b ต้องใช้ประกอบกับ a ปริมาณการเสนอซื้อสินค้า a จะเพิ่มขึ้นด้วย นั่นหมายความว่าเมื่อ เมื่อ p_b ลดลง q_a จะ

เพิ่มขึ้น และถ้า p_b เพิ่มขึ้น q_a จะลดลง สมการเส้นตรงที่แสดงความสัมพันธ์ของสินค้า a และ b ในกรณีนี้จึงเขียนได้ว่า (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 61)

$$q_a = a - a_1 p_b$$

หรือ

$$P_B = a/a_1 - (1/a_1) q_a$$

เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีนี้เป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายลงมาทางขวา มีค่าความชันเป็นลบ ซึ่งค่า a/a_1 คือ จุดตัดบนแกนตั้ง และ $1/a_1$ คือค่าความชันของเส้นที่เป็นลบ

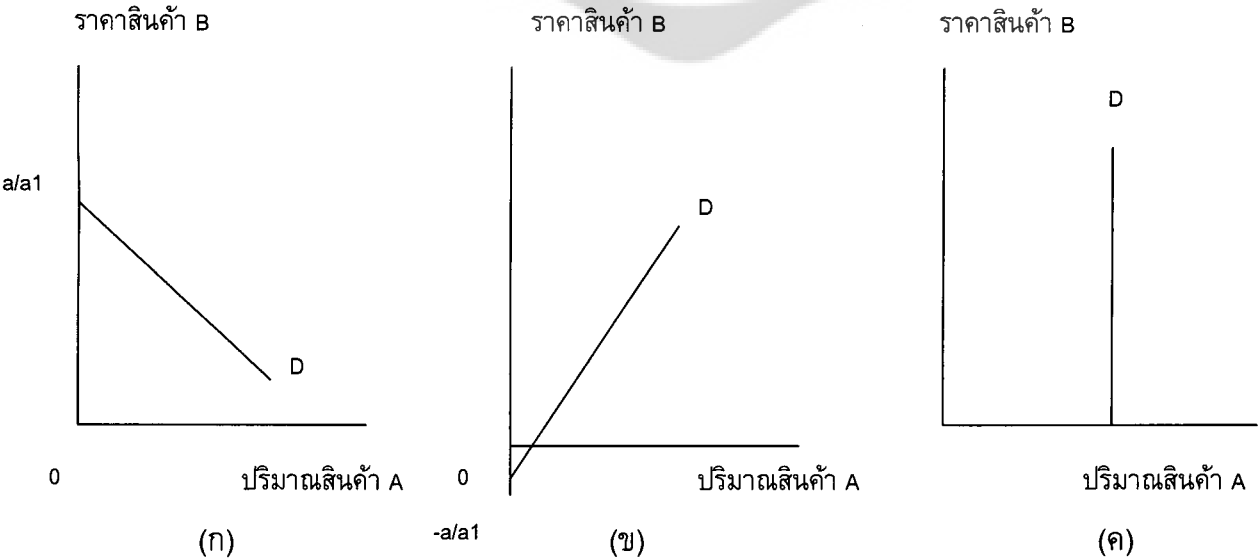
ข. สินค้าที่ใช้แทนกัน (substitution goods) ตัวอย่างเช่น สบู่หอมลักซ์ และสบู่หอมบีอาร์ น้ำมันปรุงอาหารทิฟและน้ำมันปรุงอาหารกุก ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งในกรณีนี้จะนำไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้าราคาสินค้า b ลดต่ำลง ปริมาณเสนอซื้อสินค้า b เพิ่มขึ้น และส่วนหนึ่งของปริมาณเสนอซื้อสินค้า b ที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นผลมาจากการที่สินค้า b สามารถใช้แทนสินค้า a ได้ผู้ที่เคยซื้อสินค้า a บางคนจะหันมาซื้อสินค้า b แทนสินค้า a เมื่อราคาสินค้า b ลดลง ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้า a และราคาสินค้า b จึงเป็นไปในลักษณะที่ว่าเมื่อ p_b ลดลง q_a ลดลงด้วยและเมื่อ p_b เพิ่มขึ้น q_a เพิ่มขึ้นด้วย สมการเส้นตรงแสดงความสัมพันธ์ของ p_b และ q_a จึงเขียนได้ว่า (นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2550: 61)

$$q_a = a + a_1 p_b$$

หรือ

$$p_b = -a/a_1 + (1/a_1) q_a$$

เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีนี้จะเป็นเส้นที่ลาดขึ้นไปทางขวา มีค่าจุดตัดบนแกนตั้งเท่ากับ $-a/a_1$ และมีค่าความชันเป็นบวกเท่ากับ $1/a_1$ ดังรูป

ภาพประกอบ 6 อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดต่าง ๆ

ที่มา: นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550. เศรษฐศาสตร์จุลภาค. หน้า 62.

นอกจากความสัมพันธ์ในทั้งสองลักษณะที่กล่าวมาแล้วนี้ เรายังอาจสร้างสมการและเส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีที่สินค้าสองชนิดที่กำลังพิจารณาอยู่ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยได้อีก ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงราคาเกลือย่อมไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเสนอซื้อรถยนต์ เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีเช่นนี้จึงเป็นเส้นตั้งฉากกับแกนนอน มีความชันเท่ากับ ∞ ดังรูปในรูป (ค) และสมการของอุปสงค์ดังกล่าวเขียนได้ว่า (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 62)

$$q_a = A$$

โดยที่ A คือจุดตัดบนแกนนอนที่มีค่าคงที่

สำหรับความชันของเส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในทั้งสองกรณี จะมีค่ามากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ (นราทิพย์ ชุตินวงศ์, 2550 : 62)

1. ความจำเป็นของการประกอบกันหรือความสามารถในการใช้แทนกัน ถ้าสินค้าสองชนิดที่กำลังพิจารณาอยู่สามารถใช้แทนกันได้เป็นอย่างดีหรือจำเป็นต้องใช้ประกอบกันอย่างหาสิ่งอื่นแทนได้น้อยมากหรือไม่ได้เลย การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า B ส่งผลผลกระทบต่อปริมาณการเสนอซื้อ A อย่างมาก (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 62)

2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงราคา ซึ่งจากตัวอย่างคือสินค้า B ถ้าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้า B มีค่าสูง เมื่อราคาสินค้า B เปลี่ยนแปลงไปทำให้ปริมาณเสนอซื้อสินค้า B เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และมีผลต่อไปยังปริมาณเสนอซื้อสินค้า A ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า กรณีสินค้า B มีค่าความยืดหยุ่นต่อราคาค่าต่ำ (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2550: 62)

2. ทฤษฎีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

ความหมายของสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

สัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือสัญญาที่ตกลงกันระหว่างคู่สัญญา 2 ฝ่าย ในการซื้อขายทรัพย์สินชนิดหนึ่งชนิดใดในอนาคต โดยมีการกำหนดมาตรฐานของรูปแบบสัญญา ซึ่งระบุถึงราคา ปริมาณ มาตรฐานของสินค้า อัตราการเปลี่ยนแปลงขั้นต่ำของราคาสินค้าอัตราสูงสุดที่ราคาเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละวัน สถานที่ส่งมอบ และวันที่ส่งมอบไว้ล่วงหน้า ผู้ซื้อและผู้ขายมีหน้าที่วางเงินมัดจำ เพื่อเป็นหลักประกันว่า ณ วันครบกำหนดสัญญา ผู้ซื้อจะทำการชำระราคาของทรัพย์สิน และผู้ขายจะทำการส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า. 2546:13)

บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. 2546: 13)

1. Hedger คือบุคคลที่เข้ามาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อประกันความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาสินค้า เช่น ผู้ผลิต เกษตรกร ผู้แปรรูปสินค้า ผู้ส่งออกหรือพ่อค้า
2. Speculation คือ นักลงทุนที่นำเงินเข้ามาลงทุนหากำไรจากการคาดคะเนทิศทางการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า โดยยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น Speculator หรือนักเก็งกำไรจะเป็นผู้รับโอนความเสี่ยงจาก Hedger นอกจากนี้ Speculator สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทตามลักษณะการซื้อขาย คือ

(1) Scalper เป็นนักเก็งกำไรที่ทำการซื้อขายทันทีที่ราคาเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย

(2) Spreader หรือ Arbitrageur ทำกำไรจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของสินค้าเพียงชนิดเดียว แต่มีระยะเวลาการส่งมอบที่แตกต่างกันหรือในตลาดที่แตกต่างกันหรือในตลาดที่แตกต่างกัน หรือสินค้าต่างชนิดแต่ในตลาดเดียวกัน โดยจะทำการซื้อและขายพร้อมกัน

(3) Position Trader คือ นักเก็งกำไรที่อาศัยการคาดคะเนราคาล่วงหน้า เช่น เปิดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเมื่อคาดว่าราคาลดลง หรือเปิดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเมื่อคาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้นและจะถือสัญญาไปจนกว่าจะได้เปรียบตลาด

(4) Day Trader เป็นผู้ที่เปิดสัญญาซื้อหรือขายภายในวันเดียวและจะส่งสัญญาให้เสร็จสิ้นภายในวันทำการ

ในหัวข้อนี้กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของตลาดซื้อขายล่วงหน้า

1. Hedging หนึ่งในบทบาทที่สำคัญอันหนึ่งของตลาดซื้อขายล่วงหน้า คือผู้ผลิตสามารถเข้ามาประกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าที่ทำการผลิตได้ เนื่องจากตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีการกำหนดราคาซื้อขายที่แน่นอน ทำให้ผู้ผลิตไม่ต้องกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาที่เกิดขึ้นในอนาคต และผู้ผลิตสามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรในการผลิต และกำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสมได้ ซึ่งความเสี่ยงที่ลดลงไปนี้จะถูกโอนไปยังผู้ซื้ออื่นที่มีความสามารถในการรับความเสี่ยง เช่น นักเก็งกำไร นอกจากนี้ผู้ที่มีเข้ามาประกันความเสี่ยงในตลาดยังอาจทำกำไรได้ ถ้าหากมีการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของความแตกต่างระหว่างราคาซื้อล่วงหน้า การประกันความเสี่ยงของ Hedger สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. 2546: 14)

- การประกันความเสี่ยงโดยการซื้อล่วงหน้า (Long Hedge)

เป็นการประกันความเสี่ยงของบุคคลที่ต้องเผชิญความเสี่ยงจากการที่ราคา

สินค้าจะสูงขึ้น เช่น ผู้แปรรูปสินค้า มีความเสี่ยงจากการที่ราคาวัตถุดิบมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือผู้ส่งออกมีความเสี่ยงจากการที่ราคาสินค้าที่จะส่งออกมีแนวโน้มว่าสูงขึ้น การประกันความเสี่ยงโดยการซื้อล่วงหน้าสามารถพิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้าเจ้าของโรงงานเครื่องประดับต้องเผชิญความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาทองคำซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต โดยเจ้าของโรงงานต้องการซื้อทองคำในเดือนกรกฎาคมหรือในอีก 3 เดือนข้างหน้า จึงเข้ามาประกันความเสี่ยงโดยการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ไม่ว่าจะราคาในตลาดเงินสด ณ เดือนกรกฎาคมจะสูงหรือต่ำกว่าในสัญญาเจ้าของโรงงานก็ต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่ากับราคาในสัญญา

- การประกันความเสี่ยงโดยการขายล่วงหน้า (Short Hedge)

ถ้าผู้ผลิตทองคำจะทำการขายทองคำในเดือนกรกฎาคม หรือในอีก 3 เดือนข้างหน้า แต่คาดว่าราคาทองคำจะลดลง จึงเข้ามาประกันความเสี่ยงโดยการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ไม่ว่าจะราคาในตลาดเงินสด ณ เดือนกรกฎาคม จะสูงหรือต่ำกว่าราคาสัญญา ผู้ผลิตทองคำก็จะได้รับเงินเป็นจำนวนเท่ากับราคาในสัญญา

2. Speculation นักเก็งกำไรคือนักลงทุนโดยยอมรับความเสี่ยง เพื่อแลกกับกำไรที่คาดว่าจะได้รับ นักเก็งกำไรทำกำไรโดยการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าเมื่อคาดว่าราคาสูงขึ้น และขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเมื่อคาดว่าราคาลดลง หรือมีหลักการง่าย ๆ ในการเก็งกำไร คือ “ซื้อถูกขายแพง” ถึงแม้ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดซื้อขายล่วงหน้าจำนวนมากเห็นว่าการเก็งกำไรเป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็น รวมทั้งดูเป็นการพนันและเป็นการกระทำที่ฉวยโอกาส แต่ในความเป็นจริงการเก็งกำไรช่วยให้เกิดสภาพคล่องในตลาดและในการเก็งกำไร นักเก็งกำไรสามารถใช้ข้อมูลข่าวสารที่มีเหตุผลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หรืออาจสรุปได้ว่าเก็งกำไรมีความสำคัญทางเศรษฐกิจหลายประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. 2546: 13)

(1) การเก็งกำไรช่วยให้เกิดอุปสงค์และอุปทานของเงินทุนระยะสั้นอย่างสม่ำเสมอ และช่วยให้ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้ามีสภาพคล่องสูง

(2) การเก็งกำไรช่วยให้ความผันผวนของราคาลดลง ทำให้ตลาดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าว อุปทานของข้าวจะมีมากทำให้ราคาข้าวตกต่ำ นักเก็งกำไรจึงเข้าไปซื้อข้าวมาเก็บไว้ และการที่นักเก็งกำไร นำข้าวออกมาทยอยขายในภายหลัง เป็นการช่วยเพิ่มอุปทานหลังฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้ปริมาณข้าวมากขึ้นเพื่อที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและราคาข้าวไม่สูงจนเกินไป

(3) การเก็งกำไรช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารทั้งในด้านราคาและภาวะตลาด เนื่องจากการเก็งกำไรจะประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารที่หรือรวดเร็วและแม่นยำ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนและตัดสินใจ

3. Price discovery ในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีบทบาทที่สำคัญ คือ ช่วยกำหนดราคาสินค้าในอนาคต เนื่องจากราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีความสัมพันธ์กับราคาที่คาดคะเนในอนาคต และราคาในอนาคตนี้ เป็นตัวสะท้อนถึงอุปสงค์และอุปทานต่อราคาสินค้าในอนาคต

บทบาทนี้มีความสำคัญในการช่วยกำหนดอุปทานของผลผลิตที่ออกสู่ตลาดตามฤดูกาลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่ขาดแคลนหรือไม่มากเกินไป ดังนั้นบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในตลาดตามฤดูกาลให้อยู่ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้ส่งออกและผู้ถือสินค้าคงคลังหรือนักเก็งกำไร จึงมีความต้องการข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการคาดคะเนราคา เพื่อตัดสินใจซื้อหรือขายสินค้านั้นในตลาด และราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสามารถให้ข้อมูลในการคาดคะเนราคาได้ดีกว่าแหล่งอื่น เนื่องจากข้อมูลที่เก็งกำไรกับสัญญาซื้อขายมีประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ทางรายงานของตลาดซื้อขายล่วงหน้า หนังสือพิมพ์ หน่วยงานวิจัย สำนักงานโบรกเกอร์ เช่น นักเก็งกำไรสามารถทำกำไรได้อย่างแน่นอนเมื่อรู้ราคาทองคำในอีก 1 ปีข้างหน้า หรือผู้แปรรูปสินค้าสามารถทำกำไร ถ้ารู้ต้นทุนของวัตถุดิบที่แน่นอน โดยข้อมูลที่แน่นอนนี้มาจากการคาดคะเนราคาในอนาคตซึ่งมีความสัมพันธ์กับราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของสินค้านั้น ในกรณีนี้แสดงว่านักเก็งกำไรและผู้แปรรูปสินค้าใช้ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในการกำหนดราคา คือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 13)

วิธีการซื้อขาย

ระบบการซื้อขายของโบรกเกอร์แต่ละรายเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบของตลาดสินค้าเกษตรซื้อขายล่วงหน้า เมื่อเจ้าหน้าที่ซื้อขายซื้อขายส่งเข้าระบบแล้ว คำสั่งนั้นก็จะไปหาทางจับคู่กันในระบบกลางของตลาด ซึ่งคำสั่งซื้อขายชนิดเดียวกัน เดือนส่งมอบเดียวกัน จะไปอยู่ด้วยกันในลักษณะการเข้าคิวเพื่อประมูลราคา กล่าวคือ ในฝั่งของผู้ซื้อ ใครให้ราคาสูงสุดยอมได้สินค้านั้นก่อน ส่วนทางฝั่งผู้ขาย ใครเสนอซื้อต่ำสุด ก็ยอมขายได้ก่อน และถ้าราคาซื้อหรือขายนั้น เป็นราคาเดียวกัน ก็จะดูที่เวลา นั่นคือใครมาก่อนได้ก่อน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2552: 12)

ดังนั้น ในกรณีที่คำสั่งซื้อขายถูกส่งเข้ามาพร้อม ๆ กัน ด้านซื้อก็จะเรียงคิวจากราคาเสนอสูงสุดก่อน แล้วเรียงไปหาดำสุด ส่วนด้านขายจะเรียงราคาต่ำที่สุดก่อนหากราคาซื้อหรือขายเป็นราคาเดียวกันก็จะเกิดการจับคู่กันตามสัญญาที่สามารถจับคู่ได้

เมื่อคำสั่งซื้อหรือขายของลูกค้าสามารถจับคู่ได้แล้วโบรกเกอร์ก็แจ้งยืนยันลูกค้าว่าสามารถทำการตามคำสั่งได้แล้ว

คำสั่งซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

คำสั่งซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยนั้น มีลักษณะพิเศษตรงที่สามารถมีให้เลือกใช้ได้หลายคำสั่ง โดยคำสั่งบางอย่างสามารถใช้เป็นเครื่องมือจำกัดผลขาดทุนได้ด้วย เราอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ Limit Order, Market Order และ Stop Order (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 13)

Limit Order

เป็นคำสั่งที่ระบุราคาและจำนวนหน่วยการซื้อขายที่ต้องการอย่างชัดเจน ถ้าผู้ลงทุนตั้งคำสั่งแบบนี้ ระบบก็จะนำราคาและจำนวนที่สั่งซื้อหรือขายนั้นไปเข้าคิวไว้ จนกว่าจะจับคู่ได้ตามราคารัสนั้นหรือราคาที่ดีกว่า ตามจำนวนที่ต้องการ หรือจนกว่าจะมีคำสั่งยกเลิก หรือถูกยกเลิกโดยอัตโนมัติเมื่อสิ้นสุดเวลาซื้อขายในแต่ละวัน

คำสั่งแบบ Limit Order นี้ยังตั้งเป็นแบบที่มีเงื่อนไขได้อีกด้วย 2 ประเภท คือ

1. Limit FAK (Fill and Kill) ใช้ในกรณีที่หากมีการซื้อขายล่วงหน้าได้เพียงบางส่วน ก็ให้ยกเลิกส่วนที่เหลือทันที
2. Limit FOK (Fill or Kill) ใช้ในกรณีที่เรต้องการทำการซื้อขายได้ครบถ้วนตามความต้องการเท่านั้น ถ้าซื้อหรือขายไม่ได้ครบทั้งจำนวนที่ต้องการ ก็ให้ยกเลิกคำสั่งนั้นไปเลย

Market Order

เป็นคำสั่งที่ใช้ในกรณีที่เรายอมรับราคาที่กำลังเสนอซื้อหรือขายอยู่ในขณะนั้น ซึ่งก็คือราคาที่เสนอซื้อเสนอขายอยู่ในขณะนั้น ซึ่งก็คือซื้อที่ ราคาเสนอขายต่ำสุด หรือขายที่ราคาเสนอซื้อสูงสุด ณ ขณะนั้น และกรณีที่จับคู่กันได้บางส่วน ระบบการซื้อขายก็จะยกเลิกส่วนที่เหลือทันที

คำสั่งแบบนี้ก็ตั้งแบบมีเงื่อนไขได้เช่นกัน นั่นคือ Market FOK ซึ่งใช้ในกรณีที่เรต้องการซื้อที่ราคาเสนอขายต่ำสุด หรือขายที่ราคาเสนอซื้อสูงสุด ณ ขณะนั้น ได้ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าซื้อหรือขายไม่ครบทั้งจำนวนที่ต้องการให้ยกเลิกคำสั่งนั้นไปเลย

Stop Order

การตั้งคำสั่ง Stop Order จะตั้งคำสั่งซื้อขายในราคาที่สูงกว่า หรือคำสั่งซื้อในราคาที่สูงกว่า หรือคำสั่งขายในราคาที่ต่ำกว่าราคาซื้อขายในตลาดในขณะนั้น โดยระบุราคาและจำนวนหน่วยการซื้อขายที่ต้องการ และเมื่อราคาซื้อขายในตลาดมีการเปลี่ยนแปลงจนถึงระดับราคาที่ตั้งไว้ คำสั่งนี้จะมีผลเหมือนคำสั่งประเภท Market Order

นอกจากนี้ เรายังสามารถตั้งคำสั่งให้ Stop Order เปลี่ยนเป็น Limit Order ได้ด้วยโดยใช้คำสั่ง Stop Limit Order

คำสั่งนี้เสมือนเป็นเครื่องจักรในเชิงกลยุทธ์และมักใช้ประกอบกับการวิเคราะห์ทางเทคนิค เพราะเป็นคำสั่งที่แสดงถึงว่า ผู้ลงทุนยังไม่ตัดสินใจขายจนกว่าราคาจะหลุดแนวรับทางเทคนิค

ทั้งนี้ ผู้ที่ใช้คำสั่งประเภทนี้มักจะมีสถานะในตลาดอยู่แล้ว ซึ่งการตั้งคำสั่งแบบ Stop Order นี้จะทำให้สามารถรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนที่แน่นอน

ความสำคัญและความเป็นมาของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ปัญหาเสถียรภาพของราคาพืชผลทางเกษตร ถือได้ว่าเป็นปัญหาเรื้อรังของภาคการเกษตรของไทย มาเป็นเวลานาน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงแก่เกษตรกร รวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น โรงงานแปรรูป และผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความผันผวน

ในราคาพืชผลทางเกษตรมีมากมายหลายประการ ตั้งแต่ความแตกต่างของปริมาณพืชผลที่เก็บเกี่ยวได้ระหว่างช่วงฤดูเก็บเกี่ยวและช่วงนอกฤดูเก็บเกี่ยว สภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน รวมไปถึงราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิต ผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อย ซึ่งไม่สามารถวางแผนการเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่ทราบราคาสินค้าเกษตรที่เพาะปลูกอยู่ในปัจจุบัน จะขายได้ในราคาเท่าใดในอนาคตนอกจากนี้ ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวน ได้แก่การที่เกษตรกรไม่สามารถคาดการณ์ราคาสินค้าเกษตรในอนาคตได้ สภาวะดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีความจำเป็นต้องวางแผนการเพาะปลูกโดยอาศัยข้อมูลราคาในอดีต โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะหันมาผลิตสินค้าเกษตรที่มีราคาดีในขณะนั้น ทำให้มีผลผลิตสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก และส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำในที่สุด หลังจากนั้นราคาสินค้าที่ตกต่ำก็ทำให้เกษตรกรหันไปเพาะปลูกพืชผลชนิดอื่น ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดมีจำนวนน้อย และราคาสินค้าเกษตรกลับสูงขึ้นได้ ซึ่งทำให้เกิดเป็นวงจรที่ก่อให้เกิดความผันผวนในราคาสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่องได้เช่นกันจากปัญหาความเสี่ยงที่เกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้รับจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 โดยพระราชบัญญัติได้กำหนดให้จัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีเป้าหมายคือการเป็นกลไกและเครื่องมือสำหรับเกษตรกร ผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการบริหารความเสี่ยงด้านราคาสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตลาดจะต้องมีการกำหนดแบบมาตรฐาน (Specification) ของสินค้าเกษตรที่จะมีการตกลงซื้อขายกันในรูปแบบของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า (บางครั้งจะเรียกว่าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า Futures Contract) ซึ่งข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า จะระบุปริมาณและคุณภาพที่ชัดเจน ระยะเวลาส่งมอบ รับมอบ รวมทั้งตลาดจะจัดให้มีระบบการซื้อขาย การหักบัญชีที่ดีและเป็นธรรมที่จะมั่นใจได้ว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายล่วงหน้าจะมีการชำระเงิน หรือส่งมอบสินค้า ตามที่ได้ตกลงกันไว้ตามข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า, 2546: 1)

ประโยชน์ของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า หากประสบความสำเร็จ จะมีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบแนวโน้มของราคาสินค้าเกษตรในอนาคตความเคลื่อนไหวของราคาซื้อขายล่วงหน้า เกิดจากปัจจัยจำนวนมากมายที่กระทบต่อความคาดหมายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าเกษตรชนิดใดๆ ในอนาคต ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปความคาดหมายดังกล่าว ก็จะเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาเมื่อนักลงทุนได้รับทราบข้อมูลใหม่และเมื่อสภาวะของอุปสงค์และอุปทานเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการดังกล่าว เรียกว่า กระบวนการค้นพบราคา หรือ Price Discovery กระบวนการค้นพบราคาดังกล่าว จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็น

เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูป ผู้ส่งออก จนถึงผู้บริโภค ได้ทราบถึงแนวโน้มของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการเพาะปลูก การผลิต และการส่งออก ต่อไป ผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาได้ โดยทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูป และผู้ส่งออก สามารถใช้กลไกของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในการลดความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาในอนาคต (Hedging) เช่น เกษตรกรผู้เพาะปลูกซึ่งจะต้องขายผลผลิตของตนในอนาคต อาจลดความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาในอนาคต และลดภาวะขาดทุนจากการที่ราคาพืชผลของตนตกต่ำลงในอนาคต โดยการทำสัญญาขายล่วงหน้าในอนาคต เพื่อตรึงราคาขายสินค้าเอาไว้ ในขณะที่โรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องซื้อสินค้าเกษตรเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิต อาจป้องกันความเสี่ยงที่ราคาวัตถุดิบ (สินค้าเกษตร) จะเพิ่มสูงขึ้น โดยทำสัญญาซื้อล่วงหน้า ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไปประโยชน์อื่นๆ ต่อภาคการเกษตรการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทำให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่มีได้เคยทราบมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นราคาซื้อขายปัจจุบัน และแนวโน้มราคาในอนาคต ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในตลาดสินค้าเกษตร ซึ่งการที่สามารถทราบข้อมูลได้มากขึ้น ทำให้เกษตรกรรายย่อยมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางสูงขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรรายย่อยอาจจะรวมตัวกันเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรเพื่อเข้ามาลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ 2546: 2)

ที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ การที่เกษตรกรสามารถใช้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในการลดความเสี่ยงดังกล่าวจะทำให้รัฐบาลสามารถลดภาระงบประมาณในการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรหลัก เนื่องจากการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า จะเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกันราคาสินค้าเกษตรทดแทนการประกันราคาสินค้าเกษตรโดยรัฐบาล (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ 2546: 2)

ความเป็นมาของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นระบบที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน โดยในระยะแรกมีการทำสัญญาระหว่างผู้ซื้อ และผู้ขายสินค้าเกษตรเพื่อระบุราคาสินค้าเกษตรที่จะซื้อขายกันในอนาคต ในรูปแบบของสัญญาข้อตกลง (Forward Contract) ซึ่งเกษตรกรรู้จักกันในนามของตกเขียว เป็นสัญญาระหว่างคู่สัญญา 2 ฝ่าย โดยคู่สัญญา 2 ฝ่ายตกลงที่จะซื้อขายสินค้ากัน ในเวลา ราคา และเงื่อนไขการส่งมอบที่ระบุไว้ชัดเจน การทำสัญญาในลักษณะดังกล่าว เป็นการกำหนดราคาที่จะซื้อขายสินค้าในอนาคต ทำให้ผู้ขายสินค้าเกษตร (เช่น เกษตรกร) และผู้ซื้อสินค้าเกษตร (เช่น โรงงานแปรรูป) สามารถทำการคำนวณรายได้ ต้นทุน และวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการทำสัญญาข้อตกลงดังกล่าวจัดได้ว่ามีข้อจำกัดในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น ความเสี่ยงจากการที่คู่สัญญาอาจบิดพลิ้วไม่ปฏิบัติตามสัญญา ดังนั้น ผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาจะต้องมีความเชื่อถือระหว่างกัน ว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายจะปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาความต้องการ

เกี่ยวกับสินค้าและสัญญาที่แตกต่างกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เช่น ผู้ซื้อ และผู้ขายที่อยู่ต่างพื้นที่กัน อาจมีความต้องการที่แตกต่างกันในเรื่องของมาตรฐานของสินค้า และแนวปฏิบัติในการส่งมอบ ซึ่งเป็นข้อจำกัดมิให้สามารถเข้ามาทำสัญญาข้อตกลงได้คู่สัญญาที่มีการผูกพันจนกระทั่งวันส่งมอบตามสัญญา ในขณะที่อาจมีปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปก่อนวันส่งมอบ ซึ่งทำให้สัญญาข้อตกลงขาดความยืดหยุ่นเท่าที่ควรในทางปฏิบัติ เช่น หลังจากที่เกษตรกรได้ลงนามในสัญญาข้อตกลงข้าวแล้ว ได้เกิดภัยธรรมชาติซึ่งมีผลทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวเพื่อส่งมอบได้ตามปริมาณที่ระบุในสัญญา เกษตรกรก็ไม่สามารถล้างฐานะสัญญาของตนเองเพื่อปลดภาระผูกพันนั้นได้ ซึ่งจากตัวอย่างภัยธรรมชาติดังกล่าวข้างต้นก็มีผลทำให้ราคาข้าวในท้องตลาดสูงขึ้น เพื่อไม่ให้ผิดเงื่อนไขตามสัญญา เกษตรกรมีความจำเป็นจะต้องซื้อข้าวในตลาดปัจจุบันในราคาที่สูง เพื่อส่งมอบตามสัญญาข้อตกลง ตามราคาทีระบุในสัญญา ซึ่งกลับทำให้ต้องขาดทุนมากขึ้นก็ได้

ในการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีแนวคิดของการซื้อขายล่วงหน้าผ่านตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า (Agricultural Futures Exchange) ซึ่งเป็นตลาดที่จัดตั้งมาเพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures Contract) มีความแตกต่างจากสัญญาข้อตกลง (Forward Contract) ในประเด็นหลักๆ พอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. 2546: 3)

1. การมีตลาดกลางในการซื้อขาย จะเห็นได้ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในสัญญาข้อตกลง (Forward Contract) มีเพียงคู่สัญญา 2 ฝ่าย ได้แก่ผู้ซื้อ และผู้ขาย ซึ่งรู้จักกัน สำหรับสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures Contract) นั้น เป็นสัญญาที่ดำเนินการซื้อขายโดยตลาดที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ จึงมีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก และต่างไม่จำเป็นต้องรู้จักกัน ลักษณะดังกล่าว ทำให้สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีสภาพคล่องสูงกว่าสัญญาข้อตกลงในลักษณะของ Forward Contract

2. การมีสำนักหักบัญชี (Clearing House) ในการซื้อขายล่วงหน้า จะมีหน่วยงานที่เรียกว่าสำนักหักบัญชี (Clearing House) เข้ามาเป็นผู้รับประกันการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาของคู่สัญญาแต่ละฝ่าย ในทางปฏิบัติแล้ว สำนักหักบัญชีมีหน้าที่เป็นเสมือนผู้ซื้อของผู้ขาย และผู้ขายของผู้ซื้อซึ่งหน้าที่ของสำนักหักบัญชีดังกล่าวจะทำให้ผู้ซื้อหรือขายล่วงหน้า ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง นอกจากนี้ สำนักหักบัญชี ยังมีหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินประกันจากสมาชิกสำนักหักบัญชีอีกด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

3. มีกฎเกณฑ์การวางเงินประกันเป็นกลไกหนึ่ง ที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าใช้ในการป้องกันการบิดพลิ้วของคู่สัญญา ก็คือการเรียกเงินประกันจากนักลงทุน (Margin Requirement) ผู้ที่จะทำการซื้อขายในตลาด จะต้องวางเงินประกันกับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

4. การปรับปรุงสถานะของเงินประกันรายวัน (Daily Settlement) เป็นอีกกลไกหนึ่งที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงจากการผิดสัญญา ในทุกๆ สิ้นวันของการซื้อขาย ขนาดของเงินประกันที่นักลงทุนนำมาวาง จะถูกปรับในแต่ละวัน ในกรณีที่ราคาสินค้าเกษตรในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ทำให้มูลค่าเงินประกันลดลงจนถึง

ค่าหนึ่งที่กำหนดไว้ นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า มีสิทธิเรียกเงินประกันเพิ่มเติมจากนักลงทุนรายดังกล่าวได้ ซึ่งจะกล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

5. การมีสัญญาที่เป็นมาตรฐาน (Standardized Contract) สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures Contract) เป็นสัญญามาตรฐานที่มีการระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะ คุณภาพ จำนวน ราคา เพิ่มขึ้นสูงสุดและลดลงสูงสุดต่อวัน วันเวลา และสถานที่ส่งมอบ อย่างเป็นมาตรฐานในขณะที่สัญญาข้อตกลง (Forward Contract) ไม่ได้มีมาตรฐานใดๆ ข้อกำหนดในสัญญา จะเป็นไปตามความต้องการของคู่สัญญา การที่สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีสัญญาที่เป็นมาตรฐาน ทำให้การซื้อขาย ทำได้อย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ซื้อและผู้ขายมีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับข้อกำหนดในสัญญา และคุณภาพของสินค้า

6. มีกระบวนการที่ทำให้ผู้ซื้อหรือผู้ขายสามารถออกจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ โดยไม่ต้องผูกพันจนถึงวันส่งมอบ ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถที่จะล้างฐานะของสัญญาของตนเอง เพื่อปลดภาระในการซื้อหรือส่งมอบสินค้าตามสัญญาเดิมได้ การล้างฐานะของสัญญา สามารถกระทำได้โดยการเข้าทำสัญญาในทางตรงข้าม และรับรู้ผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นนั้น ตัวอย่างเช่น ในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 โรงงานแห่งหนึ่ง ได้ทำสัญญาซื้อขายแผ่นรมควันชั้น 3 จำนวนหนึ่ง โดยให้มีการส่งมอบและชำระราคาในเดือนตุลาคม 2546 โรงงานแห่งนี้สามารถล้างฐานะของตนเองได้โดยเข้าทำสัญญาขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควันในจำนวนเท่ากัน เพื่อส่งมอบในเดือนตุลาคม 2546 และรับรู้ผลกำไร/ขาดทุน เท่ากับส่วนต่างระหว่างราคาล่วงหน้า ณ วันที่เข้าทำสัญญา กับวันที่ล้างฐานะ หลังจากนั้น โรงงานจะไม่มีข้อผูกพันต้องซื้อขายตามสัญญาเดิมอีกต่อไป

กลไกการทำงานของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าระบบการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ในการซื้อขายในตลาด ผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของตลาด จะต้องซื้อขายผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นสมาชิกของตลาด สมาชิกของตลาดจะถูกกลั่นกรองใน 2 ขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรก ผู้ที่ประสงค์จะเป็นสมาชิกของตลาด จะต้องได้รับอนุญาตจากเลขานุการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นลำดับแรก ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (คณะกรรมการ ก.ส.ล.) กำหนด ในลำดับต่อไป จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาด เพื่อเป็นสมาชิกของตลาดในเบื้องต้น ลูกค้ำที่จะเข้ามาซื้อขายในตลาด จะต้องเปิดบัญชีซื้อขายกับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า นอกจากนี้ ก่อนที่จะทำการซื้อขายในตลาด ลูกค้ำ (ไม่ว่าจะซื้อหรือขายล่วงหน้าในตลาด) จะต้องวางเงินประกันขั้นต้น (Initial Margin Requirement) โดยทั่วไปแล้ว อัตราเงินประกันขั้นต้นมักจะเป็นร้อยละของขนาดของสินค้าเกษตรที่จะทำการซื้อขายล่วงหน้า (เช่น ร้อยละ 10) การเรียกเก็บเงินประกัน ถือเป็นกลไกหนึ่งในการลดความเสี่ยงเรื่องการบิดพลิ้วสัญญาของคู่สัญญาซื้อขายล่วงหน้า เมื่อเปิดบัญชีและวางเงินประกันขั้นต้นแล้ว ลูกค้ำก็สามารถส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ใน

กรณีที่นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าเป็นสมาชิกตลาดอยู่แล้ว สมาชิกตลาดดังกล่าวก็จะส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายดังกล่าวไปยังตลาดเพื่อจับคู่การซื้อขาย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าวมิใช่เป็นสมาชิกตลาด นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าว ก็ต้องส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายของลูกค้าของตน ผ่านสมาชิกตลาดก่อน หลังจากนั้น สมาชิกตลาดก็จะส่งคำสั่งดังกล่าวไปยังตลาด เพื่อจับคู่การซื้อขายในที่สุดกรณีที่คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขาย สามารถจับคู่กันได้แล้ว ลูกค้านำเข้าและลูกค้านำเข้าขาย ก็เกิดภาระผูกพันตามข้อตกลง (สัญญา) ซื้อขายล่วงหน้า จนกว่าจะมีการล้างฐานะของสัญญา (Offset Position) หรือมีการส่งมอบ-รับมอบสินค้าเกษตร หากถือข้อตกลงดังกล่าวจนครบอายุในสัญญา รายละเอียดจะกล่าวต่อไปด้านล่างของเอกสารนี้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขาย ไม่สามารถจับคู่กันได้ ลูกค้านำเข้าก็ไม่เกิดภาระผูกพันตามข้อตกลง (สัญญา) ซื้อขายล่วงหน้าแต่อย่างไรตามที่กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อลูกค้านำเข้าซื้อ หรือสั่งขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลูกค้านำเข้าได้ชำระเงินค่าซื้อหรือมีได้รับเงินค่าขายทั้งจำนวนแต่อย่างไร แต่ลูกค้านำเข้าประกันขั้นต่ำเพื่อป้องกันการบิดพลิ้วในสัญญาซึ่งเงินประกันขั้นต่ำดังกล่าว ก็คิดเป็นร้อยละของค่าซื้อหรือค่าขาย ดังนั้น หากมีการจับคู่คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายแล้ว ก็เกิดความเสี่ยงที่เงินประกันขั้นต่ำดังกล่าวอาจจะไม่พอเพียง หากราคาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในวันซื้อขายวันต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ตลาดโดยสำนักหักบัญชี จึงอาจมีความจำเป็นในการเรียกเงินประกันเพิ่มเติมจากสมาชิกของตลาด ซึ่งจะเรียกเงินประกันเพิ่มเติมจากลูกค้านำเข้าอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่ลูกค้านำเข้าจะบิดพลิ้วในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ในวันซื้อขายวันต่อมา รายละเอียดใน เรื่องการวางเงินประกันเพิ่มเติมปรากฏในหัวข้อถัดไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 5)

การปรับสถานะเงินประกันโดยสำนักหักบัญชี

เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการปรับสถานะเงินประกัน ขอยกตัวอย่างสมมติว่าสินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายล่วงหน้า เป็นข้าวขาว 5% ซึ่งในทางปฏิบัติ อาจจะเป็นสินค้าเกษตรประเภทอื่น หรืออาจเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวชนิดอื่นก็ได้ โดยขอให้เริ่มพิจารณาจาก ผู้ส่งออกรายหนึ่งซึ่งต้องการซื้อข้าวขาว 5% (ซึ่งต่อไปนี้จะขอเรียกว่าข้าวขาว) เพื่อส่งออกให้แก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ ผู้ส่งออกข้าวรายนี้ได้ติดต่อกับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546 เพื่อซื้อสัญญาซื้อข้าวขาวล่วงหน้า (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 6)

สำหรับการส่งมอบในเดือนธันวาคม 2546 จำนวน 1 สัญญา โดยสมมติให้ราคาล่วงหน้าสำหรับการส่งมอบในเดือนธันวาคม 2546 อยู่ที่ 8,300 บาทต่อดัน และให้ขนาดของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวขาว มีจำนวน 20เมตริกตันต่อสัญญา ดังนั้นราคาล่วงหน้าสำหรับสัญญาดังกล่าว จะมีมูลค่าเท่ากับ 166,000 บาทต่อสัญญา (8,300 บาท x 20 ดัน) โดยนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าได้เรียกเงินประกันขั้นต่ำ (Initial Margin) ในอัตราร้อยละ 10 ทำให้ผู้ซื้อล่วงหน้ารายนี้ต้องวางเงินประกันไว้

กับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าเป็นจำนวน 16,600 บาท หลังจากที่ได้ตกลงซื้อล่วงหน้าข้าวขาวแล้ว ในแต่ละวัน บัญชีดังกล่าวจะถูกปรับเพิ่มหรือลด ขึ้นอยู่กับราคาข้าวขาวล่วงหน้าที่เปลี่ยนแปลงได้ และขึ้นอยู่กับกรณีที่เป็นผู้ซื้อล่วงหน้าหรือผู้ขายล่วงหน้า ในทางปฏิบัติ การอ้างอิงราคาสินค้าเกษตรล่วงหน้า จะเป็นจำนวนเงินต่อสัญญา (20 เมตริกตัน) มิใช่จำนวนเงินต่อหนึ่งตัน แต่ในตัวอย่างนี้ กำหนดเป็นตัน เพื่อให้ง่ายในการทำความเข้าใจสมมติว่า หลังจากสิ้นวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546 ราคาล่วงหน้าของข้าวขาว สำหรับการส่งมอบในเดือนธันวาคม 2546 ลดลง 75 บาทต่อตัน เหลือเพียง 8,225 บาทต่อตัน (ดูรายละเอียดในตาราง 1 ต่อไป) ในกรณีนี้ หากผู้ส่งออกรายนี้ไม่ได้ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าว ก็ไม่เกิดขาดทุนแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดการบิดพลิ้วในสัญญา นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าจะมีการคำนวณว่าเงินประกันที่มีอยู่จะคุ้มความเสี่ยงดังกล่าวหรือไม่ โดยในการคิดคำนวณนั้น นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าจะสมมติว่า หากผู้ส่งออกได้ขายสัญญาล่วงหน้าดังกล่าว จะเกิดขาดทุนเท่าไร แล้วจะกระทบเงินประกันอย่างไร ดังนั้น หากนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าคำนวณแล้ว พบว่าผู้ส่งออกรายนี้ขาดทุนเป็นจำนวน 1,500 บาท (75 บาท x 20 ตันต่อสัญญา) การขาดทุนดังกล่าว เกิดขึ้นเนื่องจากข้าวขาวที่ผู้ส่งออกรายนี้เคยทำสัญญาจะซื้อที่ 166,000 บาทต่อสัญญา ในขณะที่สามารถขายได้เพียง 164,500 บาทต่อสัญญา (8,225 บาท x 20 ตัน) จากการขาดทุนทางบัญชีในวันแรกของการซื้อขาย ทำให้บัญชีเงินประกันที่วางไว้กับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า มีมูลค่าลดลง 1,500 บาท เหลือ 15,100 บาท (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 7)

ต่อมา ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 ราคาล่วงหน้าข้าวขาว ได้เพิ่มขึ้นเป็น 8,375 บาทต่อตัน หากสมมติว่าผู้ส่งออกได้ขายสัญญาล่วงหน้าในวันนี้ ก็จะมีกำไร 75 บาทต่อตัน หรือคิดเป็นกำไรทางบัญชีต่อวัน 3,000 บาทต่อสัญญา จากราคาที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ทำให้สถานะของเงินประกันเพิ่มขึ้น 3,000 บาท จาก 15,100 บาท เป็น 18,100 บาท (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 8)

ข้อสังเกตประการหนึ่งของกระบวนการปรับสถานะของเงินประกันรายวัน ก็คือ การปรับสถานะดังกล่าว มิใช่เป็นเพียงข้อตกลงระหว่างนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าและลูกค้าเท่านั้น แต่เป็นข้อตกลงที่สำนักหักบัญชีของตลาดมีกับสมาชิก ซึ่งมีผลต่อนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าเช่นเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 8)

ยกตัวอย่างเช่น ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546 ซึ่งบัญชีเงินประกันของลูกค้ามีมูลค่าลดลง 1,500 บาทนั้น หากสำนักหักบัญชีกำหนดให้มีการเรียกเงินประกันเพิ่มเท่ากับจำนวนมูลค่าที่ลดลง นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าของผู้ส่งออก จะต้องจ่ายเงินส่วนนี้ให้แก่สมาชิกสำนักหักบัญชี ซึ่งจะนำไปจ่ายให้กับสำนักหักบัญชีอีกทอดหนึ่ง ดังนั้น นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าของผู้ส่งออกก็มีความจำเป็นต้องเรียกเก็บเงินประกันเพิ่มเติมจากผู้ส่งออกในจำนวนเท่ากันด้วยในทางปฏิบัติ สำนักหักบัญชีจะเรียกเงินประกันเพิ่มหากเงินประกันที่มีอยู่ต่ำกว่าหรือเท่ากับเงินประกันรักษาสภาพ ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2546: 8)

การกำหนดเงินประกันรักษาสภาพ (Maintenance Margin)

การที่ราคาสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละวันอาจมีผลทำให้เงินประกันของลูกค้าหรือนักลงทุนที่วางไว้กับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าวางไว้กับสำนักหักบัญชีอีกทอดหนึ่ง มีมูลค่าลดลงได้ เพื่อป้องกันมิให้จำนวนเงินประกันที่ลูกค้าหรือนักลงทุนนำมาวางไว้กับนายหน้าซื้อขายล่วงหน้ามีค่าต่ำเกินไป จึงได้มีการกำหนดอัตราเงินประกันรักษาสภาพ (Maintenance Margin) ขึ้น เงินประกันรักษาสภาพจะมีจำนวนต่ำกว่าเงินประกันขั้นต่ำ หากราคาสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีการเปลี่ยนแปลงและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้ามีการคำนวณความพอเพียงของเงินประกันของลูกค้าแล้ว อาจพบว่าลูกค้ามีเงินประกันที่วางไว้ต่ำกว่าเงินประกันรักษาสภาพแล้ว นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าจะทำการเรียกเงินประกันเพิ่ม (Margin Call) เพื่อให้เงินประกันของลูกค้ารายนั้นมีมูลค่าเท่ากับเงินประกันขั้นต่ำอีกครั้งหนึ่ง หากลูกค้าที่ถูกเรียกเงินประกันเพิ่ม ไม่สามารถชำระเงินได้ตามคำขอ นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ารายนั้น จะทำการล้างฐานะของสัญญาของลูกค้ารายนั้นโดยทันที และนำเงินประกันที่เหลือไปชดเชยกับภาวะขาดทุนที่เกิดขึ้น จากตัวอย่างเดิม การล้างฐานะของสัญญาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าของผู้ส่งออก (ซึ่งได้ทำสัญญาซื้อล่วงหน้าไว้เดิม) สามารถทำได้โดยเข้าทำสัญญาในทางตรงข้ามกล่าวคือทำสัญญาขายข้าวขาว จำนวน 20 ตัน เพื่อส่งมอบในเดือนธันวาคม 2546 เพื่อแสดงตัวอย่างของการเรียกเงินประกัน จากตัวอย่างเดิม (ดูรายละเอียดในตาราง 1) สมมติให้นายหน้าซื้อขายล่วงหน้ากำหนดอัตราเงินประกันรักษาสภาพที่ร้อยละ 75 ของอัตราเงินประกันขั้นต่ำ ดังนั้น อัตราเงินประกันรักษาสภาพจะมีมูลค่าเท่ากับ 12,450 บาท ($16,600 \times \text{ร้อยละ } 75$) จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่าในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 ผู้ส่งออกมีเงินประกันที่ลดลงสะสมทั้งสิ้น 4,520 บาท ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าเงินประกันลดลงจาก 16,600 บาท เหลือเพียง 12,080 บาท ซึ่งต่ำกว่าอัตราเงินประกันรักษาสภาพ ในกรณีนี้นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าของผู้ส่งออกรายนี้ จึงจำเป็นต้องเรียกเงินประกันเพิ่มเติมเป็นจำนวน 4,520 บาท ซึ่งทำให้เงินประกันของผู้ส่งออก กลับมาอยู่ที่ 16,600 บาทดังเดิม หลังจากนั้น ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นอีกวันหนึ่งที่ผู้ส่งออกมีเงินประกันที่ลดลงจนทำให้เงินประกันเหลือเพียง 11,120 บาท ดังนั้น นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าจึงต้องเรียกเงินประกันเป็นจำนวน 5,480 บาท เพื่อคงสถานะของเงินประกันให้เท่ากับเงินประกันขั้นต่ำอีกครั้งหนึ่งหากในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 ผู้ส่งออกรายนี้ไม่สามารถชำระเงินประกันเพิ่มเติมให้แก่นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าได้ ดังนั้น นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าจะทำการล้างฐานะของสัญญาของผู้ส่งออก โดยเข้าทำสัญญาในทางตรงกันข้าม กล่าวคือทำสัญญาขายล่วงหน้าสำหรับเดือนธันวาคม 2546 ให้ผู้ส่งออก จำนวน 20 ตัน ในราคา 7,800 บาท ต่อตัน ซึ่งจากธุรกรรมการล้างฐานะของสัญญาดังกล่าว ผู้ส่งออกจะขาดทุนจริงทั้งสิ้น 500 บาทต่อตัน หรือ 10,000 บาท ($500 \text{ บาท} \times 20 \text{ ตัน}$) โดยนำเงินประกันที่ผู้ส่งออกลำบากมาวางไว้ (มีอยู่ 16,600 บาท ในวันที่ 14 ก.พ. 2546) มาชดเชยการขาดทุนดังกล่าว

ตาราง 1 สถานะเงินประกันของผู้ส่งออกข้าวขาว 5% (1 สัญญา = 20 เมตริกตัน)
อัตราเงินประกันขั้นต้น เท่ากับ 16,600 บาท
อัตราเงินประกันรักษาสภาพ เท่ากับ 12,450

วันที่	ราคาล่วงหน้า (บาท/ตัน)	มูลค่าสัญญา ล่วงหน้า(บาท) (ราคาx20ตัน) (3)=(2)*20	เงินประกันที่ เพิ่มขึ้น(ลดลง) (บาท/สัญญา) (4)=(3) _t -(3) _{t-1}	เงินประกันที่เพิ่มขึ้น (ลดลง)สะสม (บาท/สัญญา) (5) _t =(5) _{t-1} +(4) _t	สถานะบัญชีเงิน ประกัน(บาท) (6) _t = (6) _{t-1} +(7) _{t-1} +(4) _t	เงินประกันที่ เรียกเก็บเพิ่ม (บาท) (7)*
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	8,300	166,000			166,000	-
4/02	8,225	164,500	-1,500	-1,500	15,100	-
5/02	8,375	167,000	3,000	1,500	18,100	-
6/02	8,602	172,040	4,540	6,040	22,640	-
7/02	8,300	166,000	-6,040	-	16,600	-
10/02	8,149	162,980	-3,020	-3,020	13,580	-
11/02	8,074	161,480	-1,500	-4,520	12,080	4,520
12/02	8,074	161,480	-	-4,520	16,600	-
13/02	7,998	159,960	-1,520	-6,040	15,080	-
14/02	8,074	161,480	1,520	-4,520	16,600	-
18/02	7,800	15,6000	-5,480	-10,000	11,120	5,480
19/02	7,696	153,920	-2,080	-12,080	14,520	-
20/02	7,700	154,000	80	-12,000	14,600	-
21/02	7,923	158,460	4,460	-7,540	19,060	-
24/02	7,998	159,960	1,500	-6,040	20,560	-
25/02	7,772	155,440	-4,520	-10,560	16,040	-

(7)_t* = 16,600(อัตราเงินประกันขั้นต้น)-(6)_t
ในกรณีที่(6)_t < 12,450 (อัตราเงินประกันรักษาสภาพ)
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์. 2546. การกำหนด
เงินประกันรักษาสภาพ. ใน ความสำคัญและกลไกการทำงานของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า.
หน้า 11.

3. ความรู้เกี่ยวกับยางพารา

ความเป็นมาของยางพาราในประเทศไทย

ยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากน้ำยางที่กรีดจากต้นยางพารา"Hevea Brasiliensis" ต้น
ยางพาราไม่ใช่พืชพื้นเมืองของไทยแต่มาพร้อมกับอังกฤษที่เข้ามาในเอเชีย โดยได้นำยางพาราจาก
บราซิลมาทดลองปลูกในศรีลังกานั้นเมื่อเห็นว่าได้ผลดีจึงนำมาปลูกในมลายูที่มีภูมิอากาศ
คล้ายกับศรีลังกา เพื่อที่จะป้อนให้กับโรงงานอุตสาหกรรมของตน แต่ต้นยางพาราได้เข้ามาปลูกใน
ไทยนั้นเนื่องจากพระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เห็นว่ายางจะเป็นพืช

เศรษฐกิจทำรายได้ให้กับเมืองไทยจึงเริ่มนำเข้ามาปลูกในภาคใต้ของไทยเมื่อปีพ.ศ.2443 และพบว่า เป็นพืชที่สามารถสร้างรายได้ได้ดีจึงนิยมปลูกทั่วภาคใต้ ต่อมาก็ได้ขยายไปทางภาคตะวันออก ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือในปัจจุบัน (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

ความสำคัญของยางพาราในฐานะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับ 1 ของโลกโดยในปี 2545 สามารถผลิตยางธรรมชาติได้ ถึง 2.61 ล้านตันโดยมีอินโดนีเซียสามารถผลิตได้เป็นอันดับที่ 2 จำนวน 1.63 ล้านตัน และอินเดีย เป็นอันดับ 3 คือ 0.64 ล้านตัน ไทยการส่งออกยางพาราในปีพ.ศ. 2545 ประมาณ 2.35 ล้านตัน สามารถทำรายได้จากการส่งออกประมาณ 7 หมื่นล้านบาท ประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ยางพาราใน อุตสาหกรรมยางรถยนต์ จักรยานยนต์และจักรยาน ยางรัดของ ยางยึด ถูมือยาง และถุงยางอนามัย นอกจากความสำคัญของยางพาราดังกล่าวแล้ว ไม้ยางพาราจากต้นยางพารายังมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยที่มีมูลค่าการส่งออกปีละประมาณ 2 หมื่นล้านบาทเพราะไม้ยางกลายเป็นวัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่สำคัญ หลังจากที่รัฐบาลไทยมี นโยบายปิดป่าในปี 2532 ชาวสวนยางจะโค่นต้นยางพาราที่มีอายุประมาณ 18-23 ปีที่ให้ผลผลิตน้ำ ยางต่ำจนไม่คุ้มที่จะกรีดยางแล้วขายให้โรงงานแปรรูปไม้ (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

การผลิตยางพารา

ยางพาราเป็นพืชที่ปลูกในพื้นที่เขตที่มีฝนตกไม่มากเกินไปหรือไม่น้อยเกินไป และไม่มี การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่มากเกินไปโดยเฉลี่ยประมาณ 24-27 องศาเซลเซียส และมีความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ตลอดปี และการคัดเลือกพันธุ์ยางที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและ สามารถต้านทานโรคได้ดีจะให้ผลผลิตน้ำยางสูง พันธุ์ยางที่ปลูกในปัจจุบันจะเป็นพันธุ์ยางที่ถูก ปรับปรุงพันธุ์โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร เพื่อให้ได้พันธุ์ยางที่เหมาะสมสำหรับแต่ละ พื้นที่ ที่เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละภาค เมื่อคัดเลือกต้นยางและนำมาปลูกแล้ว เกษตรกรจะต้องดูแลบำรุงรักษาต้นยางจนถึงอายุที่กรีดยางสดเมื่อต้นยางมีอายุประมาณ 4-5 ปี และสามารถกรีดยางได้จนกระทั่งต้นยางมีอายุประมาณ 18-23 ปีก็จะขายต้นยางให้กับโรงงาน แปรรูปไม้ยางต่อไป (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

ยางที่ได้จากการกรีดยางนั้นจะถูกนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้นหรือน้ำยางแผ่น ในประเทศไทยนั้น นิยมทำยางแผ่นเพราะเกษตรกรชาวสวนยางในไทยเป็นสวนขนาดเล็กมีผลผลิตไม่มากนักเมื่อกรีดยางแล้ว จึงนิยมแปรรูปเป็นยางแผ่นแล้วเก็บไว้จนมากพอที่จะนำไปขายให้กับพ่อค้าหรือโรงงาน รวมวันต่อไป ทำให้โครงสร้างทางการผลิตของไทยเป็นยางแผ่นมากกว่ายางชนิดอื่นๆ ถึงแม้ว่า ในช่วงปี 2530 ที่มีความต้องการน้ำยางข้นเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการระบาดของโรคเอดส์ทำให้ความ

ต้องการใช้ถุงมือยางและ ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับการผลิตยางแผ่น (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2552: ออนไลน์)

การที่ประเทศไทยกลายเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับหนึ่งของโลกนั้นไม่ใช่เหตุบังเอิญ เป็นเพราะรัฐบาลไทยส่งเสริมให้มีการปลูกและผลิตยาง นอกจากนี้ที่ภูมิศาสตร์ของไทยเหมาะกับการปลูกยาง ค่าแรงของไทยก็ไม่สูงเกินไป รัฐบาลไทยได้เห็นความสำคัญของยางพาราได้สนับสนุนการปลูกยางพาราโดยได้ตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับยางพารา คือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2552: ออนไลน์)

1. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ในการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่องยาง
2. องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ผลิตยาง คัดเกรดผลิตภัณฑ์จากยาง ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับยาง ผลิตภัณฑ์ยาง
3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ช่วยเหลือเกษตรกรโดยการสนับสนุนให้มีปลูกยางพันธุ์ดีทดแทนยางพันธุ์เก่า สนับสนุนการปลูกยางในพื้นที่ใหม่ โดยมีงบประมาณที่ได้มาจากเก็บอากรจากการส่งออกยางพารา

การที่ไทยส่งออกยางธรรมชาติมากกว่าการใช้ภายในประเทศนั้น ทำให้ราคายางของไทยขึ้นอยู่กับปริมาณความต้องการยางธรรมชาติของโลก ซึ่งปริมาณความต้องการยางธรรมชาติของโลกนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุดิบที่สามารถใช้ทดแทนยางธรรมชาติได้ ซึ่งยางสังเคราะห์นั้นผลิตจากน้ำมันดิบเมื่อราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นส่งผลให้ราคายางสังเคราะห์สูงขึ้น ทำให้ปริมาณความต้องการยางธรรมชาติสูงขึ้น และยางธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ซึ่งจะถูกใช้ทดแทนยางสังเคราะห์ในสัดส่วนที่สูงขึ้น

เทคโนโลยีกับการผลิตยางธรรมชาติของไทย

เทคโนโลยีกับยางธรรมชาติสามารถแบ่งได้ 3 ข้อคือ (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

1. เทคโนโลยีที่ช่วยในการปรับปรุงพันธุ์ยางทำให้ยางสามารถให้น้ำยางมากขึ้น ด้านทานโรคได้มากขึ้น เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์ยางทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นผู้นำอันดับ 1 ในการผลิตยางธรรมชาติของโลกทั้งๆที่เนื้อที่เพาะปลูกยางธรรมชาติของไทยมีเพียง 1.43 ล้านเฮกตาร์ ขณะที่อินโดนีเซียมีถึง 3.37 ล้านเฮกตาร์

2. เทคนิคการกรีดเพื่อให้ได้น้ำยาง (tapping) ไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิม เกษตรกรชาวสวนยางในไทยยังคงใช้เทคนิคเดิมในการกรีดยางและใช้แรงงานคนงานในการกรีดยาง ทำให้ไทยซึ่งมีความได้เปรียบมาเลเซียซึ่งมีประชากรน้อยกว่า ซึ่งหันไปให้ความสนใจในการผลิตน้ำมันปาล์มมากกว่าเทคนิคการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่นดิบยังคงใช้แบบเดิมที่ใช้กรีดเพื่อให้ได้น้ำยางแข็งตัว จากนั้นก็นำไปรีดเป็นยางแผ่นและผึ่งให้แห้งเพื่อเตรียมรมควันหรือขายให้กับพ่อค้าต่อไป

จากการใช้เทคโนโลยีพื้นฐานและภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการปลูกยางเช่นนี้ทำให้ไทยยังคงเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติชั้นนำของโลกต่อไป

การแปรรูปและค้ายาง

โครงสร้างตลาดยางพาราไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเหมือนกับตลาดข้าว จากการที่เกษตรกรไทยเป็นสวนขนาดเล็กกระบวนการค้ายางเริ่มจากพ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อยางแผ่นดิบหรือน้ำยางจากเกษตรกร จากนั้นก็จะขายต่อเป็นทอดๆและนำไปรมควัน และขายให้กับบริษัทรับซื้อซึ่งจะเป็นบริษัทผู้ส่งออกหรือนำไปขายในตลาดกลางยางพาราที่รัฐบาลส่งเสริมให้มีการจัดตั้งขึ้น การส่งออกยางเดิมจะเป็นการค้าผ่านนายหน้าในสิงคโปร์ แต่ปัจจุบันจะเป็นการค้ายางโดยตรงระหว่างผู้ส่งออกชาวไทยกับผู้นำเข้ามากขึ้น ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญคือสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน จากการที่ไทยผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 มากแต่สหรัฐและญี่ปุ่นต้องการยางที่มีลักษณะเป็นแท่งเหลี่ยมมากกว่าเนื่องจากขนส่งง่ายโดยใช้รถยกในขณะที่จีนมีแรงงานมากและใช้แรงงานคนแบกหามได้ เมื่อประเทศไทยส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 บางครั้งจึงต้องมีการอัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยมที่เรียกว่าการอัดเบลล์ที่มีน้ำหนักก้อนละ 111.11 กิโลกรัม เพื่อให้สะดวกต่อการใช้รถยก ผู้ส่งออกจึงต้องทำหน้าที่แปรรูปยางตามคำสั่งซื้อจากต่างประเทศด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. 2552: ออนไลน์)

ทำไมตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเลือกยางแผ่นรมควันชั้น 3

ไทยสามารถผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 ได้มากที่สุดและมีปริมาณการซื้อขายมาก เก็บรักษาง่าย สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก มีมาตรฐานที่ชัดเจน คือมาตรฐาน GREENBOOK ที่เป็นมาตรฐานของ International Standards of Quality and Packing for Natural Rubber Grades (IRQPC) ที่ใช้ทั่วไปในวงการค้ายางทั้งในและต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นผู้นำในด้านปริมาณการผลิต และสามารถใช้เป็นตัวแทนของผลิตภัณฑ์ยางชนิดอื่น ๆ ในการประกันความเสี่ยงได้ และยางพาราสามารถออกสู่ตลาดได้ตลอดทั้งปี การที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่ไม่เลือกยางแท่งที่เอสอาร์เข้ามาทำการซื้อขาย เนื่องจากยางแท่งที่เอสอาร์มีต้นทุนการผลิตสูงจากการนำยางคุณภาพต่ำหรือเศษยางผ่านกระบวนการให้เป็นยางที่มีมาตรฐาน ซึ่งผู้ผลิตรายย่อยที่จะเข้าซื้อขายกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่สามารถทำได้โดยสะดวก ถ้าต้องการแปรรูปเป็นยางแท่งที่เอสอาร์ ผู้ผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 ผู้ส่งออกยังสามารถนำยางแผ่นรมควันชั้น 3 แปรรูปไปเป็นยางแท่งได้ง่าย นอกจากนี้เกษตรกรชาวสวนยางสามารถรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์เข้ามาซื้อขายล่วงหน้า ถ้าเป็นยางแท่งเกษตรกรไม่สามารถเข้ามาซื้อขายล่วงหน้าได้ การเลือกยางแผ่นรมควันชั้น 3 จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยางพาราสามารถเข้ามาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อประกันความเสี่ยงได้ การส่งออกยางพารา (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากับการประกันความเสี่ยงยางพารา

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าย่อมมีความสำคัญต่อเกษตรกร ผู้ส่งออกยางพารา ในด้านการลดความเสี่ยงด้านราคายางพาราในอนาคตเพื่อที่จะตัดสินใจในการประกอบการที่ถูกต้อง เกษตรกรจะได้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในด้านที่ว่า ผู้ส่งออกลดภาระความเสี่ยงส่งผลให้ต้นทุนการตลาดต่ำลงเป็นการช่วยยกระดับราคาแก่เกษตรกรได้ ผู้ส่งออกจะได้ประโยชน์จากตลาดล่วงหน้าคือการลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของราคา (Hedging) (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

ตัวอย่างเช่น ผู้ส่งออกตกลงขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 ล่วงหน้าให้กับผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศโดยมีนัดส่งมอบในเดือนกุมภาพันธ์ที่ราคา 35 บาทต่อกิโลกรัม แต่ตอนตกลงขายยางนั้นผู้ส่งออกไม่มียางอยู่ในมือเลย แต่คาดว่าราคายางที่ซื้อในประเทศในเวลาใกล้การส่งมอบยางตามสัญญาแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศจะราคาต่ำกว่ากิโลกรัมละ 35 บาท ผู้ส่งออกสามารถลดความเสี่ยงโดยการซื้อขายจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีกำหนดส่งมอบในเดือนกุมภาพันธ์ราคา 34 บาทต่อกิโลกรัมเพื่อที่จะส่งมอบให้กับผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศ

แต่ในสถานการณ์จริงผู้ส่งออกอาจจะไม่ได้รอเพื่อรับมอบยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดล่วงหน้าเนื่องจากเหตุผลหลายประการ เช่น ค่าขนส่งยางแผ่นรมควันชั้น 3 ไปให้ผู้ส่งออกอาจจะสูงกว่าถ้าซื้อยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดจริงในแถบภาคใต้ที่สามารถส่งลงเรือที่ท่าเรือสงขลาและมีราคาถูกกว่าซื้อจากตลาดล่วงหน้า และรู้จักวิธีการขนส่งที่ถูกกว่า

ดังนั้นเมื่อใกล้กำหนดส่งมอบผู้ส่งออกจะหาซื้อยางจากตลาดจริง สมมติว่าในเดือนกุมภาพันธ์ผู้ส่งออกสามารถซื้อยางในตลาดจริงราคา 37.50 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่ราคายางในตลาดล่วงหน้านั้นจะเท่ากับ 37 บาทต่อกิโลกรัม ผู้ส่งออกจะซื้อยางในตลาดจริงและขายยางในตลาดล่วงหน้า ดังนั้นพันธะที่ต้องส่งมอบยางของผู้ส่งออกในตลาดล่วงหน้าจะถูกหักล้าง (offset) หหมดไป ผู้ส่งออกจึงไม่ต้องส่งมอบหรือรับสินค้าจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า แต่ในแง่ของกำไรขาดทุนนั้นไม่ได้หักล้างกัน ผู้ส่งออกซื้อในตลาดล่วงหน้าราคา 34 บาท แต่ขายในราคา 37 บาท ฉะนั้นจึงได้กำไรในตลาดล่วงหน้า 3 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะเดียวกันจะขาดทุนในตลาดจริง บาทเพราะซื้อในตลาดจริง (ในประเทศ) 37.50 บาท และขายในตลาดจริง (ส่งออก) 35 บาท (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

จากกรณีนี้จะเห็นว่าผู้ส่งออกจะขาดทุนในตลาดจริงแต่กำไรในตลาดล่วงหน้าสุทธิเท่ากับ 50 สตางค์ต่อกิโลกรัม ถ้าผู้ส่งออกให้คู่สัญญาในตลาดส่งมอบผู้ส่งออกจะต้องเสียค่าขนส่งมากกว่าหรือได้ยางที่มีคุณภาพไม่ตรงตามที่ตลาดต้องการก็ได้ จากตัวอย่างนี้แสดงว่าการเข้ามาประกันความเสี่ยงในตลาดล่วงหน้าสามารถช่วยผู้เข้ามาใช้บริการของตลาดล่วงหน้าในการประกันความเสี่ยงได้

ตาราง 2 มาตรฐานยางแผ่นรมควัน

สมบัติ	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3
การขึ้นรา	ต้องไม่มีราหรือมีราแห้ง	มีราสนิมได้เล็กน้อย หรือมีราแห้ง	มีราสนิมได้เล็กน้อย หรือมีรา
	เล็กน้อย เฉพาะผิวของแผ่น	ที่แผ่นยางที่ใช้ห่อ แต่ไม่เกิน 5%	แห้งที่แผ่นยางที่ใช้ห่อ แต่ไม่
	ยางที่ใช้ห่อ	ของตัวอย่างที่ตรวจ	เกิน 10% ของตัวอย่างที่ตรวจ
สมบัติของยางแผ่น	ยางทุกแผ่นจะต้องมีสมบัติ	ยางทุกแผ่นจะต้องมีสมบัติดังนี้คือ	ยางทุกแผ่นจะต้องมีสมบัติ
	ดังนี้คือ	- แห้ง	ดังนี้คือ
	- แห้ง	- เนื้อแข็ง	- แห้ง
	- เนื้อแข็ง	- ไม่มีจุดพอง	- เนื้อแข็ง
	- ไม่มีจุดพอง	- ไม่มีกรวดทราย	- ไม่มีจุดพอง
	- ไม่มีกรวดทราย	- ไม่มีสิ่งปนเปื้อน	- ไม่มีกรวดทราย
	- ไม่มีสิ่งปนเปื้อน	- ไม่มีตำหนิใด ๆ	- ไม่มีสิ่งปนเปื้อน
	- ไม่มีตำหนิใด ๆ	- สะอาด	
	- สะอาด		
	- ไม่มีราสนิม		
ตำหนิที่ยอมรับได้	- มีฟองอากาศขนาดเล็ก	- มีฟองอากาศขนาดเล็ก	- มีฟองอากาศขนาดเล็ก
	เต็มหมดกระจายอยู่ทั่วแผ่น	- มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้	- มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้
	- มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้	เล็กน้อย	เล็กน้อย
	เล็กน้อย		
ตำหนิที่ยอมรับไม่ได้	- ยางเหนียวเยิ้ม	- ยางเหนียวเยิ้ม	- ยางเหนียวเยิ้ม
	- ยางเนื้ออ่อน	- ยางเนื้ออ่อน	- ยางเนื้ออ่อน
	- ยางแก่ไฟ	- ยางแก่ไฟ	- ยางแก่ไฟ
	- ยางไหม้	- ยางไหม้	- ยางไหม้
	- ยางอ่อนรมควัน	- ยางอ่อนรมควัน	- ยางอ่อนรมควัน
	- ยางแก่รมควัน	- ยางแก่รมควัน	- ยางแก่รมควัน
	- ยางทึบ	- ยางทึบ	- ยางทึบ

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง. 2552. *อุตสาหกรรมแปรรูปยาง*. ออนไลน์.

ภาพรวมการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศไทยปี 2550 นั้น ภาพรวมมีการขยายตัวและปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญส่วนหนึ่งมาจากการที่ภาคเอกชนเริ่มฟื้นตัว มีการใช้จ่ายและการลงทุนขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งการที่ภาครัฐเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายและสร้างบรรยากาศการลงทุน ทำให้การใช้จ่ายมีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. 2007: 34)

อย่างไรก็ตามในช่วงครึ่งปีหลัง เศรษฐกิจโลกได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤติสินเชื่อประเภทซับไพรม์(Sub-Prime Mortgage) ของสหรัฐอเมริกา ทำให้เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเกิด

การชะลอตัวอย่างรุนแรง รวมทั้งการชะลอการลงทุนในประเทศญี่ปุ่น และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศจีน ตลอดจนปัจจัยที่จะเข้ามากระทบต่อเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยเดิม คือ ราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อเงินเฟ้อทั่วโลก และส่งผลให้เงินบาทของไทยแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมประสบกับปัญหาในด้านของกำไรที่ได้รับ และทำให้เกิดการชะลอตัว

โดยปริมาณการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าปี 2550 นั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 89,966 สัญญา หรือคิดเป็นมูลค่า 29,932.77 ล้านบาท โดยมีปริมาณการซื้อขายเฉลี่ย 401 สัญญาต่อวัน โดยยางพารายังคงเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมและมีปริมาณการซื้อขายสูงที่สุด มีการซื้อขายสินค้ายางพารา จำนวน 67,243 สัญญา รองลงมาคือสินค้าข้าวขาว 5% มีปริมาณการซื้อขายจำนวน 20,473 สัญญา และสินค้ามันสำปะหลัง มีปริมาณการซื้อขาย 3,250 สัญญา ตามลำดับสรุป

ปริมาณการซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีจำนวน 67,219 สัญญา คิดเป็นมูลค่า 26,400.36 ล้านบาท โดยราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 มีความผันผวนตามปัจจัยราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และอุปสงค์อุปทาน ตลอดทั้งปี โดยมีราคาซื้อขายต่ำสุดอยู่ที่ 65.70 บาท/กก. และสูงสุดอยู่ที่ 91.70 บาท/กก.

กลยุทธ์การเก็งกำไรจากความผันผวนของราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

การเก็งกำไรทิศทางราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในอนาคตจะแพงขึ้นให้เปิดสถานะซื้อสัญญาล่วงหน้า (Long position) ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าและทำการปิดสถานะซื้อล่วงหน้า (Liquidate) เมื่อราคาขึ้นไปในระดับที่ต้องการ ได้กำไรจากส่วนต่างระหว่างราคาซื้อและขายล่วงหน้า เนื่องจากซื้อในราคาที่ถูกลงและขายในราคาแพงกว่า

เมื่อคาดว่าราคาในอนาคตจะถูกลงให้เปิดสถานะขายล่วงหน้า (Short position) ในตลาดล่วงหน้า และทำการปิดสถานะขายล่วงหน้า โดยการซื้อกลับมาเมื่อราคาลดลงถึงระดับที่คาดการณ์ไว้ ได้กำไรจากส่วนต่างระหว่างราคาขายและราคาซื้อคืนล่วงหน้า เนื่องจากขายราคาที่แพงและมาซื้อกลับในราคาที่ถูกลงกว่า

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หยิน ทรงเดช (2552) เรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของยางพารา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศไทย ตั้งแต่ ปี 2531-2548 รวมระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 18 ปี และการพยากรณ์แนวโน้มอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศไทยช่วงระหว่างปี 2549-2553

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลเชิงวิชาการ และเชิงสถิติที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ รายปี ตั้งแต่ ปี 2531-2548 ด้วยวิธีสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบธรรมดา รวมทั้งพยากรณ์แนวโน้มอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ช่วง 2549-2553 ซึ่งมีผลการวิจัยครั้งนี้ได้สมการ ดังนี้

$$Q_d = 195476.870 + 3068.89(P_t) + 404291.3(EXT) + 0.83(GNI)$$

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้า ได้แก่ ปัจจัยรายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่น ปัจจัยอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสกุลบาทต่อสกุลเงินเยน และปัจจัยส่งออก F.O.B. ยางพารา ณ ตลาดกรุงเทพ ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ ปี 2549-2553 พบว่าอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2549-2553 พบว่าอุปสงค์การนำเข้ายางพาราของประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 5 ปี

ณัฐธนาถ จันทรมุ่ย (2552) เรื่องการศึกษาโครงสร้างการผลิตปาล์มน้ำมัน และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปทานน้ำมันของประเทศไทย ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ศึกษาโครงสร้างการผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทยและศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปทานน้ำมันของประเทศไทยและหาค่าความยืดหยุ่นต่อปัจจัยที่กำหนดอุปทานปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ ที่ดินในการผลิตปาล์มน้ำมัน แบ่งพื้นที่ออกเป็น พื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่ให้ผลผลิตซึ่งพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทยในช่วง 10 ปี (2541-2550) มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยมีพื้นที่ให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณร้อยละ 85 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมดในประเทศ ในด้านจำนวนแรงงาน พบว่า แรงงานภาคครัวเรือนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของจำนวนแรงงานในการผลิตปาล์มน้ำมันทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 30 เป็นแรงงานจากการจ้างงาน ในการศึกษาทุนพบว่า ในการผลิตปาล์มน้ำมันในช่วง 10 ปี มีต้นทุนรวมในการผลิตไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละปี แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยร้อยละ 74 และต้นทุนคงที่ร้อยละ 26 โดยต้นทุนคงที่ในการผลิตมีแนวโน้มลดลง หากพิจารณาจำแนกตามประเภทของผู้ประกอบการ พบว่า ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการบริษัทสูงกว่าต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบการปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 99 เป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรายย่อย และเมื่อพิจารณาจำแนกตามเขตพื้นที่ พบว่าผู้ประกอบการ 95.97 อยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ในเรื่องเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการเพาะปลูก ผลการวิเคราะห์พบว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปี ผู้ประกอบการปาล์มน้ำมันมีการใช้เมล็ดพันธุ์ 2 สายพันธุ์ด้วยกัน คือ พันธุ์เทเนอรา พันธุ์ลูกผสมสุราษฎร์ธานี และนอกจากนี้ยังมีการใช้เมล็ดจากผลปาล์มร่วงใต้โคนจากผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีแนวโน้มหันมาใช้เมล็ดพันธุ์เทเนอรา และพันธุ์ลูกผสมสุราษฎร์ธานีมากขึ้น ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทยในช่วงระยะเวลา 10 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้สามารถป้อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูปได้ทั้งหมด

การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออุปทานการผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทย การศึกษาใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี 2526-2550 โดยใช้แบบจำลองในรูปสมการเชิงถดถอยเชิงซ้อน ด้วยวิธีการ Logarithmic model และทำการประมาณค่าสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา โดยมีสมมุติฐานคือ ราคาผลปาล์มสด ราคาน้ำมันดีเซล และพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมัน ส่วนราคายางและต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศไทย คือ ราคาน้ำมันดีเซล และพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมัน เมื่อพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นของอุปทาน พบว่าความยืดหยุ่นของอุปทานต่อราคาน้ำมันดีเซล มีค่าเท่ากับ -0.2092 และความยืดหยุ่นของอุปทานต่อพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมัน มีค่าเท่ากับ 1.2915

ธีระวุฒิ ชิตรานนท์ (2550) เรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านราคาและการส่งผ่านราคาของราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยสู่ตลาดปัจจุบันของประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในรูปแบบ Semi-Strong Form และทราบถึงการส่งผ่านข้อมูลและข่าวสารด้านราคาจากล่วงหน้าสู่ตลาดปัจจุบัน และศึกษาการส่งผ่านราคาของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าสู่ตลาดปัจจุบัน และการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cointegration เพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพและความสัมพันธ์ของราคายางแผ่นรมควันชั้น 3

ผลการทดสอบความนิ่งตามฤดูกาลมีลักษณะ Non-Stationary และมี Order of Integrated ที่อันดับเดียวกัน คือ อันดับ level และเมื่อทำการทดสอบ Cointegration ตามแนวทางของ Johansen พบว่า ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ มีความสัมพันธ์ระยะยาวกับ ราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสิงคโปร์ และราคายางแผ่นรมควันจากตลาดโตเกียว โดยราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสิงคโปร์ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ นั่นคือ ประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ สามารถเป็นตลาดอ้างอิงราคาแก่ตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ รวมไปถึงยังเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของตลาดส่งมอบทันทีได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ตลาดล่วงหน้าโตเกียวจะทำให้ตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ ตลาดล่วงหน้าโตเกียวไม่สามารถใช้อ้างอิงหรือใช้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารทางด้านราคาให้กับตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพได้

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของตลาดล่วงหน้า ที่สามารถส่งผ่านข้อมูลและใช้เป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลตามสมการที่คำนวณได้ พบว่าตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ มีประสิทธิภาพในการส่งผ่านข่าวสารและอ้างอิงราคาให้กับตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ ได้ดีกว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ เป็นตลาดล่วงหน้าที่มี

ประสิทธิภาพที่ใช้ในการอ้างอิงราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพได้ดีกว่าสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ธนศวร์ โตระจิตต์ (2549) เรื่องผลกระทบของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อความผันผวนของราคาสินค้าในตลาดเงินสด กรณีศึกษายางแผ่นรมควันชั้น 3 ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ก่อให้เกิดการทราบถึงราคาสินค้าเกษตรที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้ป้องกันความเสี่ยงและนักเก็งกำไร) ได้รับทราบข้อมูลใหม่ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไป ความคาดหมายดังกล่าวก็จะเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา กระบวนการดังกล่าวเรียกว่า กระบวนการค้นพบราคา ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงแนวโน้มของราคาสินค้าเกษตรในอนาคตเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการเพาะปลูก การผลิต และการส่งออก กระบวนการที่เกิดขึ้นได้ส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในตลาดเงินสดมีความผันผวนลดลง

การประมาณค่าแบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อความผันผวนของราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสด โดยมีตัวแปรตามคือ ราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสด ตัวแปรอิสระ คือ ราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสดเมื่อเดือนที่ผ่านมา ปริมาณส่งออกยางแผ่นรมควันชั้นสามของประเทศไทยเมื่อเดือนที่แล้ว รายได้เฉลี่ยของประชากรในประเทศ ผู้บริโภคยางแผ่นรมควันชั้นสามของประเทศไทย รายใหญ่ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ราคาน้ำมัน และตัวแปรหุ่นที่เป็นตัวแปรแทนก่อนและหลังการมีตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็นสามส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์แบบจำลองของตลาดยางแผ่นรมควันชั้นสาม ส่วนที่สอง และส่วนที่สาม เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยต่อราคาและความผันผวนของราคาสินค้าในตลาดเงินสด ซึ่งการประมาณค่าแบบจำลองส่วนที่สองและส่วนที่สามมีลักษณะเป็น ARCH-GRACH ในการวิเคราะห์การส่งผ่านความผันผวนจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไปถึงตลาดเงินสด

เมื่อทำการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยต่อความผันผวนของราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสดพบว่า การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไม่ได้ก่อให้เกิด การส่งผ่านการผันผวนต่อความผันผวนของราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสดหรืออาจกล่าวได้ว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไม่มีผลกระทบต่อความผันผวนของราคายางแผ่นรมควันชั้นสามในตลาดเงินสด

จากผลการศึกษาที่ได้แสดงมาแล้วในข้างต้นได้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญสองประการ เพื่อให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยมีคุณประโยชน์ในการลดความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรได้คือ จัดให้มีการประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานและกระจายความรู้ของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไปสู่เกษตรกร

วาสนา วงศ์ศิริ (2547) เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบและพยากรณ์ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบชั้น 3 และพยากรณ์ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ของประเทศไทยรายเดือนในปี 2547-2548 โดยใช้ข้อมูลทุติย

ภูมิแบบอนุกรมเวลาเป็นรายเดือนตั้งแต่ปี 2542-2546 จากส่วนราชการต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงถดถอย และทำการประมาณหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดผลจากการประมาณแบบจำลองนี้จะนำไปพยากรณ์ราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ของประเทศไทย ในปี 2547-2548 ต่อไป

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ของประเทศไทยพบว่าตัวแปรอิสระได้แก่ การใช้ยางสังเคราะห์ของโลกในปีที่ผ่านมา (ปีที่ $t-1$) ราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ณ ตลาดส่งออกกรุงเทพ ราคาอย่างแผ่นดินชั้น 1 อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในประเทศ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามคือ ราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ในประเทศไทยร้อยละ 99 และตัวแปรเหล่านี้สัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการศึกษาการพยากรณ์ราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ของประเทศพบว่าราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ของประเทศรายเดือนปี 2547-2548 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9

สุโรจน์ ศุภศิริภิญโญ (2543) เรื่องการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของราคาอย่างแผ่นดินชั้น 3 ของประเทศไทย

ผลของการศึกษาพบว่าตลาดยางเป็นตลาดผู้ซื้อ ผู้ขายน้อยราย ในระยะสั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาที่สำคัญคือปริมาณการส่งออกยางแผ่นดินของไทยเทียบกับปริมาณยางแท่งของมาเลเซีย และอินโดนีเซียที่ออกสู่ตลาดซึ่งจัดเป็นสินค้าทดแทนกัน โดยให้เป็นเครื่องหมายปฏิภาคกลับตรงตามกฎอุปสงค์ อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวของราคายางรายเดือนเฉลี่ยไม่เบี่ยงเบนไปจากค่าดัชนีเฉลี่ยมากนัก คือเบี่ยงเบนร้อยละไม่เกิน 2 และผลการศึกษาปริมาณการผลิตยาง ดัชนีปริมาณรายเดือนชี้ให้เห็นว่าปริมาณมีการเคลื่อนไหวของการผลิตยาง ดัชนีชี้ให้เห็นว่าปริมาณการเคลื่อนไหวในลักษณะแกว่งตัวเป็นช่วงกว้าง แบบฤดูกาล ดัชนีลงต่ำสุดในเดือน พฤษภาคม และสูงสุดในเดือนมกราคม ตามสภาพภูมิอากาศในลักษณะฤดูกาล คือ ฤดูร้อนและฤดูน้ำมาก ผลผลิตยางน้อย แต่เนื่องจากดัชนีราคายางไม่เบี่ยงเบนมากจึงไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ของราคา และปริมาณการขายได้ สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบราคายางเป็นรายปี ปรับด้วยดัชนีขายส่งของประเทศไทย เทียบกับประเทศคู่ค้า และเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยวิธีทางสถิติ พบว่าราคาทั้งสองมีค่าวัดเป็นขนาดแตกต่างกัน แต่จะเคลื่อนไหวขึ้นลงในลักษณะเดียวกัน โดยราคาหลังปรับเคลื่อนไหวในราคาที่สูงกว่าในช่วงก่อนปี 1990 ซึ่งเป็นปีฐานของดัชนีนั้นหมายถึงความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทยตามทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อ โดยเปรียบเทียบ แต่ราคาก่อนปรับจะเริ่มเคลื่อนไหวสูงกว่าราคาหลังปรับ นั้นหมายถึงประเทศไทยเริ่มได้เปรียบโดยเปรียบเทียบต่อประเทศคู่ค้า การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางรวมรายปี พบว่าตัวแปรทุกตัวอธิบายความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การบริโภคยางสังเคราะห์ของโลกที่มีความล่าช้า 1 หน่วยเวลา (ปีที่ $t-1$) การส่งออก การนำเข้ายางพาราของโลกปีที่ $t+1$ ค่าดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมปีที่ $t+1$ ค่าดัชนี Real Exchange Rate ของประเทศสหรัฐอเมริกาปีที่ $t-1$ โดยตัวแปรเหล่านี้ให้เครื่องหมายแสดงทิศทางความสัมพันธ์ทางทฤษฎีสำหรับตัวแปรดัชนีการจ้างงานของประเทศอุตสาหกรรมปีที่ $t+1$ และค่าดัชนีค่าจ้างอุตสาหกรรม

ยังไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ได้แน่ชัด ผลการศึกษาระยะเวลาการคืนทุนของการปลูกยางโดยใช้
ค่าเฉลี่ย 24.40 บาทต่อกิโลกรัม กรณีใช้เงินลงทุนของตนเองอัตราคิดลดเฉลี่ยร้อยละ 10.85 ต่อปี
ระยะเวลาการคืนทุนอยู่ที่ 13 ปี 5 เดือน กรณีใช้เงินลงทุนจากการกู้ยืมเงินอัตราคิดลดเฉลี่ยร้อยละ
13.35 ต่อปี ระยะเวลาการคืนทุน อยู่ที่ 15 ปี 2 เดือน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายเดือนดังนี้

ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางพารารมควัน ชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า ระหว่างเดือนมกราคมปี 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นรายเดือนซึ่งได้แก่ ราคาซื้อขายยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยและราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ใช้ข้อมูลจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร ราคาน้ำมันจากบริษัทพีทีที และอัตราแลกเปลี่ยนจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ตารางข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า ได้แก่ ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดอลลาร์สหรัฐ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยทางวิชาการเพื่อดูว่ามีตัวแปรใดบ้าง และตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีเอกสารหรือทฤษฎีใดที่มารองรับปัจจัยที่เลือกมา

2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

3. นำตารางข้อมูลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบตารางให้ครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data) ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการซื้อขายยางพารารมควันชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 รวบรวมข้อมูลหลังจากที่ได้ศึกษาจากเอกสารและทฤษฎีมาแล้ว โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ใช้ข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552 เป็นข้อมูลรายเดือนเก็บรวบรวมข้อมูลสิ่งพิมพ์ ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้จากหน่วยงานราชการ

3.1.1 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.1.2 ตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทย กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

3.1.3 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.1.4 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

3.1.5 ธนาคารแห่งประเทศไทย

3.1.6 บริษัทพีทีที ประเทศไทยจำกัด

3.2 คัดเลือกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้ว ต้องดำเนินการคัดเลือกข้อมูล เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากที่สุด

3.3 เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่ทำการศึกษา

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการต่อไปนี้

1.1 นำข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล

1.2 เลือกข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดในรูปที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์

1.4 นำข้อมูลที่จัดแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ผล

1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

4.5.1 การวิเคราะห์ใช้แบบจำลอง Log-Linear Model ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ซึ่งเป็นการประมาณค่าสมการแบบไม่อยู่ในรูปเส้นตรงดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนสมการให้อยู่ในรูปเส้นตรงโดยใช้ logarithm ซึ่งสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

โดยที่	$\ln PF$	=	$\ln c + A \ln PP + B \ln Ex + C \ln E + D \ln O$
	PF	แทน	ราคารายแผ่นรวมวันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า(บาท)
	Ex	แทน	มูลค่าการส่งออกยางแผ่น(บาท)
	PP	แทน	ราคารายแผ่นรวมวันชั้น 3 ในตลาด F.O.B กรุงเทพ
	E	แทน	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ
	O	แทน	ราคาน้ำมัน
	c	แทน	ค่าคงที่ในสมการ
	A,B,C,D	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร

4.5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. สถิติทดสอบ F-test ใช้ในการทดสอบความมีนัยสำคัญของอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในเส้นถดถอย (สมจิต วัฒนาชยากุล. 2545: 171-172)
โดยตั้งสมมุติฐานดังนี้

Ho : $\beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$
H₁ : มี β_E อย่างน้อย 1 ค่าที่ $\neq 0$; E = 1 , 2,...,k

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{MSR}{MSE}$$

โดยที่

F = ค่าสถิติที่พิจารณาใน F-distribution
MSR = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (X₁, X₂,..., X_k)
= SSR/k
MSE = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่นๆ

- = SSE/(n-k-1)
- n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมด
- k = จำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้ คือ

- 1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$
ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ(x ทั้ง k ตัว) ในรูปเชิงเส้น
- 2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1
ซึ่งสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น
จึงต้องทดสอบต่อไปว่าตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามโดยใช้สถิติทดสอบ t

2.สถิติทดสอบ t-test เพื่อใช้ทดสอบว่ามี β ตัวใดบ้างที่ไม่เท่ากับศูนย์ หรือ มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (สมจิต วัฒนาชยากุล. 2545: 168)

เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระครั้งละ 1 ตัว โดยทำการทดสอบสมมติฐาน k ครั้ง สำหรับตัวแปรอิสระ k ตัว สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง Y กับ X สามารถตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบได้ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550: 177-178) โดยตั้งสมมติฐาน

- $H_0 : \beta_i = 0$
- $H_1 : \beta_i \neq 0 ; i = 1,2,\dots,k$

สถิติทดสอบ

- โดยที่
- $t = \frac{b_i - 0}{SE(b_i)}$
 - t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบ
 - b_i = สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ
 - $SE(b_i)$ = ความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

- 1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0: \beta_i = 0$
ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในรูปเชิงเส้น

2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1
ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น

4.5.3. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination : R^2) เป็นสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) ได้ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2550: 178)

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} \quad \text{Or} \quad \frac{1-SSE}{SST} \quad 0 \leq R^2 \leq 1$$

โดยที่

SSR = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$)

SSE = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่น

SST = ความแปรปรวนทั้งหมด

ถ้าค่า R^2 ที่ใกล้ 1 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y มาก แต่ถ้าค่า R^2 เข้าใกล้ 0 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y น้อย

ค่า R^2 เป็นการบอกสัดส่วนที่ตัวแปร X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร Y ได้ ดังนั้น ถ้า R^2 มีค่ามาก แสดงว่า Y และ X มีความสัมพันธ์กันมาก หรือ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่า Y ได้มาก โดยพิจารณาดังนี้

- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก

- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือมีความสัมพันธ์น้อยมาก

4.5.4 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted Multiple Coefficient of Determination : Adjusted R^2)

Adjusted R^2 คือ การนำค่าองศาแห่งความเป็นอิสระของข้อมูลมาปรับค่าสัมประสิทธิ์แห่งการตัดสินใจ และเรียกค่าที่ปรับค่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (สมจิต วัฒนาชยากุล. 2545 : 173-174)

$$\text{Adjusted } R^2 = 1 - \left(\frac{n-1}{n-k} \right) (1 - R^2)$$

เมื่อ

$$n = \text{จำนวนข้อมูล}$$

k = จำนวนตัวแปรอิสระ
R² = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ

สูตรที่ใช้คำนวณ R² มีดังนี้

$$R^2 = \frac{SSR}{SST}$$

เมื่อ

R² = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ
SSR = ความแปรผันเนื่องจากเส้นถดถอย
SST = ความแปรผันทั้งหมดที่เกิดขึ้น

สูตรที่ใช้คำนวณ SST มีดังนี้

$$SST = SSR + SSE$$

4.5.5 การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน

การทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน โดยใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดย t เป็นช่วงเวลา (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2545: 332)

สถิติทดสอบ Durbin-Watson

$$D.W. = \frac{\sum_{t=1}^n (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^n e_t^2}$$

D.W. = ค่า Durbin-Watson
Σ = ผลรวม
e_t = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t
e_{t-1} = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t-1
e_t² = ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t ยกกำลัง 2

โดยที่ 0 ≤ d ≤ 4 และมีคุณสมบัติดังนี้

1. ถ้าค่าความคลาดเคลื่อน (e_t) เป็นอิสระกัน ค่า d จะมีค่าใกล้ 2

2. ถ้า $d < 2$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางบวกของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $d \approx 0$ ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันมาก
3. ถ้า $d > 0$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางลบของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $d \approx 4$ ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันมาก

การสรุปถึงความเป็นอิสระ จะนำสถิติทดสอบ Durbin-Watson (d) เทียบกับค่าที่ได้จากตารางค่าวิกฤต Durbin-watson ค่าที่ได้จากตาราง คือ ค่า d_U และ d_L

โดยตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน

H_1 : ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน (Autocorrelation)

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้ คือ

1. ยอมรับสมมติฐาน H_0 : ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน
เมื่อ $d_U < d < (4 - d_U)$
ซึ่งสรุปได้ไม่มีปัญหา Autocorrelation
2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1
เมื่อ $d < d_L$ หรือ $(4 - d_L) < d$
ซึ่งสรุปได้ว่า มีปัญหา Autocorrelation
3. นอกนั้นไม่สามารถสรุปได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า Log-Linear Model ในการวิเคราะห์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2549 ถึงเดือนสิงหาคม ปี 2552 โดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)
R ²	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
SSR	แทน	ความแปรผันเนื่องจากเส้นถดถอย
SST	แทน	ความแปรผันทั้งหมดที่เกิดขึ้น
Prob.	แทน	ความน่าจะเป็น
n	แทน	จำนวนข้อมูล
k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
D.W.	แทน	สถิติทดสอบ Durbin-Watson
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
***	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีเพียงส่วนเดียวคือส่วนของการผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าช่วยให้ประเมินราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่จะเป็นเมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไป

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

lnPF	=	ln c + A ln PP + B ln Ex + C ln E + D ln O
PF	แทน	ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า(บาท)
Ex	แทน	มูลค่าการส่งออกยางแผ่น(บาท)
PP	แทน	ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาด F.O.B กรุงเทพ
E	แทน	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ
O	แทน	ราคาน้ำมัน
c	แทน	ค่าคงที่ในสมการ
A,B,C,D	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบจำลองของปัจจัยที่มีผลต่อราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้ากับปัจจัย หรือตัวแปรอิสระ 4 ตัว ได้แก่ ราคาขายแผ่นชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐ เพื่อนำแบบจำลองนี้ คำนวณโดยใช้ข้อมูลรายเดือนมตั้งแต่ มกราคม 2549 ถึง สิงหาคม 2552 และประมาณค่าความสัมพันธ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด(Ordinary Least Square – OLS) ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

ln PF = -ln0.3628 + 0.99905 lnPP - 0.1008 lnO + 0.0377 lnEX
(29.1625)* (-2.4341)** (1.9401)***

R² = 0.988331

R²adj = 0.987134

F-statistic = 825.7675

Durbin-Watson stat = 1.427405

ค่าในวงเล็บคือค่า t-Statistic ของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระ

ตาราง 3 ผลการศึกษา

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
LNPP	0.999057	0.034258	29.16254	0.0000
LNE	-0.056027	0.078148	-0.716936	0.4777
LNO	-0.100842	0.041428	-2.434149	0.0196
LNEX	0.037793	0.019479	1.940140	0.0596
C	-0.362816	0.485150	-0.747842	0.4590
R-squared	0.988331	F-statistic		825.7675
Adjusted R-squared	0.987134	Prob (F-statistic)		0.000000
S.E. of regression	0.023591	Durbin-Watson stat		1.427405
Sum squared resid	0.021705			

ที่มา: จากการคำนวณ

จากค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากแบบจำลอง พบว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.427405 แสดงว่าการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา (Autocorrelation) เกิดสหสัมพันธ์ในตัวเอง คือปัญหาที่ค่าสังเกตของตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งมีสหสัมพันธ์กันเองสูง หรือการที่ค่าสังเกตของตัวแปรตัวเดียวกันในลำดับเวลาที่ต่างกันมีสหสัมพันธ์กันเอง ดังนั้นต้องใช้ AR(1) และ AR(2) เพื่อ Run สมการใหม่ ซึ่ง AR(1) และ AR(2) หมายถึงลักษณะของ Auto Regressive (วาสนา วงศ์สิริ. 2548: 53) คือ $\ln PF_t = \ln C + a \ln PF_{t-1}$ นั่นคือราคายางแผ่นชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าตัวแปรตาม จะเป็นฟังก์ชันของตัวเองในปีที่ผ่านมา และเมื่อ Run สมการใหม่ได้ผลดังตาราง 4 ส่วนค่า Prob. ของตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนั้นมีค่า 0.4777 ซึ่งมีความมากกว่า 0.1 ซึ่งเป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.1

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
LNPP	0.936546	0.036661	25.54581	0.0000
LNE	-0.325561	0.144534	-2.252491	0.0307
LNO	-0.050221	0.048244	-1.040984	0.3050
LNEX	0.031913	0.043358	0.736022	0.4666
C	0.831577	0.719423	1.155894	0.2556
AR(1)	0.394311	0.262757	1.500668	0.1424
AR(2)	0.302464	0.158603	1.907050	0.0647
R-squared	0.990214	F-statistic		590.2535
Adjusted R-squared	0.988536	Prob(F-statistic)		0.000000
S.E. of regression	0.022754	Durbin-Watson stat		2.020955
Sum squared resid	0.018121			

ที่มา: จากการคำนวณ

$$\ln PF = \ln 0.8315 + 0.936 \ln PP - 0.3255 \ln E$$

(25.54581)* (-2.252491)**

$$R^2 = 0.990214$$

$$R^2_{adj} = 0.988536$$

$$F\text{-statistic} = 590.2535$$

$$\text{Durbin-Watson stat} = 2.0209$$

ค่าในวงเล็บคือค่า t-Statistic ของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระ

ผลจากการวิเคราะห์สมการของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

จากสมการข้างต้นพบว่าตัวแปรอิสระราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 99% และตัวแปรอิสระอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 95 % และค่าของ D.W. มีค่าเท่ากับ 2.0209 แสดงว่าการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัวเอง ค่า R – Square เท่ากับ 0.990214หมายความว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่อยู่ในสมการนี้ ได้แก่ ราคายางแผ่นชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการ

ส่งออกยางแผ่นรมควัน สามารถอธิบายตัวแปรตามคือราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้ถึงร้อยละ 99.02 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 % ที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามหรือราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์ของราคายางแผ่น ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ เท่ากับ 0.9365

หมายความว่าเมื่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 93.65% โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

2. ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยน เท่ากับ 0.3255 หมายความว่าเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 32.55% โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีกสองตัวได้แก่ ราคาน้ำมันและมูลค่าการส่งออก ค่าของ Prob. มากกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงปัจจัยทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าซึ่งผลการศึกษานี้ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกยางพาราและผู้ที่เข้ามาซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 เพื่อป้องกันความเสี่ยงเนื่องจากการขึ้นลงของราคายาง รวมถึงผู้ที่ต้องการเข้ามาเก็งกำไรยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

สมมติฐานการวิจัย

1. ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาด F.O.B กรุงเทพฯ มีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากในการกำหนดราคาซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าพิจารณาจากราคาในตลาดปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดปัจจุบันสูงขึ้นราคายางแผ่นในตลาดล่วงหน้าสูงตามไปด้วย
2. มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันมีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้าคือเมื่อมูลค่าการส่งออกสูงขึ้น ทำให้ราคาในตลาดปัจจุบันสูงขึ้นส่งผลให้ราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสูงตามไปด้วย
3. ราคาน้ำมัน มีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า ในทิศทางเดียวกันคือเมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 สูงขึ้น
4. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐ มีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้าในทิศทางเดียวกันคือเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดอลลาร์สหรัฐสูงขึ้นส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสูงขึ้นตามไปด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยใช้แบบจำลอง Log-linear Model และใช้วิธีกำลัง LS (Linear least square) ในการ

วิจัยปัจจัยที่มีผลต่อราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายเดือนดังนี้

ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางพารามควัน ชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า ระหว่างเดือนมกราคมปี 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นรายเดือน ซึ่งได้แก่ ราคาซื้อขายยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า โดยเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยและราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพฯ ใช้ข้อมูลจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร ราคาน้ำมันจากบริษัทพีทีที และอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยทางวิชาการ เพื่อว่ามีตัวแปรใดบ้าง และตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีเอกสารหรือทฤษฎีใดที่มารองรับปัจจัยที่เลือกมา
2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
3. นำตารางข้อมูลเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบตารางให้ครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการซื้อขายยางพารามควันชั้น 3 ผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลังจากที่ได้ศึกษาจากเอกสารและทฤษฎีมาแล้ว โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ใช้ข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 ถึงเดือนสิงหาคม 2552 เป็นข้อมูลรายเดือนเก็บรวบรวมข้อมูลสิ่งพิมพ์ ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้จากหน่วยงานราชการ

- 1.1 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 1.2 ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์
- 1.3 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- 1.4 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

- 1.5 ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 1.6 บริษัทพีทีที ประเทศไทยจำกัด
- 2. คัดเลือกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้ว ต้องดำเนินการคัดเลือกข้อมูล เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากที่สุด
- 3. เรียบเรียงข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่ทำการศึกษา

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

- เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการต่อไปนี้
- 1.1 นำข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล
 - 1.2 เลือกข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.3 นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดในรูปที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์
 - 1.4 นำข้อมูลที่จัดแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ผล
 - 1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้
- 1.1.1. การวิเคราะห์ใช้แบบจำลอง Log-Linear Model ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด
- ซึ่งเป็นการประมาณค่าสมการแบบไม่อยู่ในรูปเส้นตรงดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนสมการให้อยู่ในรูปเส้นตรงโดยใช้ logarithm ซึ่งสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

lnPF	=	ln c + A ln PP + B ln Ex + C ln E + D ln O
PF	แทน	ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า(บาท)
Ex	แทน	มูลค่าการส่งออกยางแผ่น(บาท)
PP	แทน	ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาด F.O.B กรุงเทพ
E	แทน	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ
O	แทน	ราคาน้ำมัน
c	แทน	ค่าคงที่ในสมการ
A,B,C,D	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ได้ผลดังสมการคือ

ln PF = ln 0.8315 + 0.9365 lnPP - 0.3255 lnE

(25.54581)* (-2.252491)**

จากสมการข้างต้นพบว่าตัวแปรอิสระราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 99% และตัวแปรอิสระอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 95 % และค่าของ D.W. มีค่าเท่ากับ 2.0209 แสดงว่าการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัวเอง ค่า R – Square เท่ากับ 0.990214หมายความว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่อยู่ในสมการนี้ ได้แก่ ราคายางแผ่นชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน สามารถอธิบายตัวแปรตามคือราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้ถึงร้อยละ 99.02 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 % ที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามหรือราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์ของราคายางแผ่น ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพ เท่ากับ 0.9365 หมายความว่าเมื่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาด F.O.B กรุงเทพเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 93.65 เซนต์ โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

2. ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 0.3255 หมายความว่าเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเปลี่ยนแปลงไป 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเปลี่ยนแปลงไป 32.55 เซนต์ โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีกสองตัวได้แก่ ราคาน้ำมันและมูลค่าการส่งออก ค่าของ Prob. มากกว่า 0.05 ซึ่งหมายถึงปัจจัยทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า เห็นว่าราคาน้ำมันนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้านั้นมีผลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า อาจจะเห็นผลเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ดังนั้นในการซื้อขายในตลาดล่วงหน้าควรพิจารณาราคาน้ำมันด้วย

2. ในการศึกษาครั้งนี้ มีตัวแปรอีกตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือมูลค่าการส่งออกยางแผ่นรมควันชั้น 3 ซึ่งในทางทฤษฎีแล้วถือว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้า แต่เมื่อทำการศึกษาแล้วกลับผลตรงข้ามอาจเนื่องจากมูลค่า

การส่งออกที่สูงขึ้นเนื่องจากส่งออกในปริมาณที่มากกว่าเดิม นั้นหมายถึง ปริมาณยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดภายในประเทศมีปริมาณมากขึ้น หรือมีสต็อกมากขึ้น ทำให้ราคาในตลาดคงที่หรือมีแนวโน้มลดลง ทำให้ผลออกมาเป็นเช่นนั้น ดังนั้นในการซื้อขายในตลาดล่วงหน้าควรพิจารณาสต็อกยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดขายส่งด้วย

3. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยบางตัวที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นในตลาดซื้อขายล่วงหน้า เท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่คาดว่าจะมีความสำคัญต่อการศึกษา เช่น ยอดขายรถยนต์ ซึ่งจากรายงานการประชุมของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้กล่าวไว้ แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและประกอบกับเวลาในการศึกษามีจำกัดจึงทำให้อาจละทิ้งตัวแปรบางตัวออกไป

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าขอเสนอแนะว่าควรใช้อัตราการขึ้นลงของราคายางแผ่นในตลาดล่วงหน้าจะทำให้สามารถอธิบายได้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากในการเก็งกำไรราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าสามารถทำกำไรจากการขึ้นและลงของราคา หรืออาจจะศึกษาถึงปริมาณความต้องการซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า นั่นคือศึกษาถึงอุปสงค์อุปทานในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้านั่นเอง

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมในส่วนของกลยุทธ์เทคนิคในการเก็งกำไรในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วย

3. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาถึงสินค้าอื่น ๆ ในตลาดล่วงหน้า เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวขาว มันสำปะหลัง เป็นต้น หรืออาจจะศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสินค้าเกษตรในตลาดล่วงหน้าอื่น ๆ อีก เนื่องจากการนำสินค้าเข้าสู่ตลาดซื้อขายล่วงหน้าถือว่าการช่วยเหลือเกษตรกร ทำให้ราคาสินค้าเกษตรไม่ตกต่ำ

4. นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้เกษตรกรเข้ามาให้ความสำคัญกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพราะจะสามารถให้เกษตรกรมีความรู้และทราบแนวโน้มราคาในอนาคต หรือราคาในปัจจุบัน ทำให้ไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-----.(2545). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย. (2552). อุปสงค์อุปทาน และราคายางแผ่นรมควันของ
ไทย. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552, จาก

<http://www.afet.or.th/v081/thai/corporate/link.php>

-----.(2552). เปรียบเทียบสัดส่วนการนำเข้ายางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ.

สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552, จาก <http://www.afet.or.th/v081/thai/corporate/link.php>

-----.(2552). เปรียบเทียบการผลิตยางยนต์ กับปริมาณการใช้ยางพาราของประเทศจีน.

สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552, จาก <http://www.afet.or.th/v081/thai/corporate/link.php>

-----.(2552). ยางแผ่นรมควันชั้น 3. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552, จาก

<http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3>

-----.(2550). ซื้อขายยางพาราล่วงหน้าในตลาดAFET. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ตลาดสินค้า
เกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย.

-----.(2550). เปิดประตูสู่การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย.

นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2550). เศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-----.(2552). เศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา วงศ์ศิริ. (2547). ปัจจัยที่ผลกระทบและพยากรณ์ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.

สถาบันวิจัยยาง. (2552). อุตสาหกรรมแปรรูปยาง. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2552, จาก

<http://www.rubberthai.com/information/Wichakan50/18.pdf>

สมจิต วัฒนาชยากุล. (2545). สถิติวิเคราะห์เบื้องต้น. ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. (2546). ความสำคัญและกลไกการ

ทำงานของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ตลาดสินค้าเกษตร
ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย.

สำนักงานตลาดกลางยางพาราสุราษฎร์. (2552). การทำยางแผ่นคุณภาพดี.

สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552, จาก <http://www.doa.go.th/rubbersurat>

ภาคผนวก

ตาราง 5 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ราคายางแผ่นควันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า(บาท)	มูลค่าการส่งออกยาง (บาท)	ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ณตลาด F.O.B กรุงเทพ (บาท)	ราคาน้ำมันเฉลี่ย ต่อเดือน(บาท)	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์สหรัฐ)
82.1546	16503310000.0000	82.0500	24.4200	39.4094
81.4199	17903350000.0000	81.1600	25.3600	38.9776
82.2171	13912020000.0000	82.2700	26.3100	37.9933
92.7621	14983140000.0000	93.4700	26.4600	38.0132
100.5219	16311400000.0000	104.2500	27.3500	38.3499
92.3510	19803690000.0000	95.7700	27.8200	38.0043
82.7113	20925920000.0000	83.4500	27.5400	37.6357
69.2103	18467860000.0000	68.8000	26.0500	37.4289
69.6134	17401840000.0000	69.5600	24.1900	37.3380
60.8696	17709100000.0000	60.6300	23.8700	36.5437
65.1387	16254410000.0000	62.8100	23.6200	35.8337
77.0500	14531690000.0000	74.8400	22.7600	35.9710
82.9900	15480920000.0000	81.5700	23.1000	35.7351
79.5600	16835010000.0000	78.8500	23.6200	35.0578
81.8500	13379980000.0000	81.4200	24.8300	34.8747

ตาราง 5 (ต่อ)

ราคาขายแผงผ่นวันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า(บาท)	มูลค่าการส่งออกยาง (บาท)	ราคาขายแผงผ่นผ่นมคว้น ชั้น 3 ณตลาด F.O.Bกรุงเทพ (บาท)	ราคาน้ำมันเฉลี่ย ต่อเดือน(บาท)	ตราแลกเปลี่ย (บาท/ดอลลาร์สหรัฐ)
81.2900	13491610000.0000	81.8500	25.3400	34.6158
75.4800	15177330000.0000	78.3200	25.3400	34.5825
70.9700	17435410000.0000	72.3400	25.4400	34.1975
73.1300	16008510000.0000	74.1000	26.5800	34.2606
80.4700	17396490000.0000	78.8900	27.4700	34.1689
84.7800	18738210000.0000	85.1600	28.8200	33.8843
84.7800	19580300000.0000	84.0000	29.0700	33.7044
88.0700	20591700000.0000	87.1800	29.4300	33.1846
90.4000	18162000000.0000	90.4700	29.2900	32.6045
88.2800	18990900000.0000	88.5400	30.7500	31.4561
88.7500	15906300000.0000	89.3500	32.4900	31.5916
95.3100	16225500000.0000	97.6500	36.0200	32.1136
102.8100	17750500000.0000	107.3600	41.1100	33.2025
103.1200	23844000000.0000	107.7600	42.6600	33.5030
95.2600	23390800000.0000	100.2400	34.3700	33.8556

ตาราง 5 (ต่อ)

ราคาขายแผงวันชั้น 3 ในตลาดล่วงหน้า(บาท)	มูลค่าการส่งออกยาง (บาท)	ราคาขายแผงวัน ชั้น 3 ตลาด F.O.Bกรุงเทพ (บาท)	ราคาน้ำมันเฉลี่ย ต่อเดือน(บาท)	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์สหรัฐ)
94.6200	24573000000.0000	99.9600	31.7500	34.2905
69.5400	21649600000.0000	70.2700	26.2500	34.4285
59.8600	12500500000.0000	61.5800	22.2200	35.0905
45.3200	10045200000.0000	44.7900	19.5900	35.0350
53.6700	10282400000.0000	53.2700	18.7100	34.9168
52.6000	11942900000.0000	52.8100	20.8900	35.3258
51.4100	10918900000.0000	52.2500	23.0500	35.7832
51.1800	8245200000.0000	57.2300	23.8400	35.4573
59.8000	8076400000.0000	60.4300	26.6800	34.5738
57.4900	9728100000.0000	58.5700	26.9600	34.1377
59.9800	11114600000.0000	60.0800	28.2200	34.0492
68.4000	11360800000.0000	69.8500	27.3000	34.0205

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุชาดา แก้วดวง
วันเดือนปีเกิด	12 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	บุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79 หมู่ 9 ต.ลำไทรโยง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่อำนวยบริการ ธนาคารกรุงเทพ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารกรุงเทพสาขาโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ 33 สุขุมวิท 3 คลองเตย วัฒนา กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2550	สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
พ.ศ.2553	เศรษฐศาสตร์การจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ